

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Фонд ПИО је у прошлој години само преко службе PR Office одговорио на више од осам хиљада питања корисника и осигураника

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680

НА УСЛУЗИ ГРАЂАНИМА

Нови Сад

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**

Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:

Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2017-437
факс: 2017-437

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**

Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Када је Арт Фрај изумео стикере, вероватно није ни слутио коликом броју људи ће блокчићи са лепљивим папирима бити драгоцени. Почели су да се производе 1974. и већ тада су зарадили два милиона долара. Настали су када је Арт Фрај, запослен у фирми ЗМ, ометен јурњавом за папирима којима је означавао стране књига, дошао на идеју да искористи лепак др Спенсера Силвера. Ти папирчићи свима служе као обележивач, чест подсетник, нека врста ле-

велике групе мишића, а успут ангажују плућа и срце. Трчање, ходање, пливање, возња бицикла, чак и плес убрзава дисање, уносе се веће количине кисеоника, убрзава рад срца и подстиче циркулација, што знатно доприноси укупном здравственом стању и побољшава рад мозга. Постоји, међутим, и неуробик (вежбе за подстицање менталних способности) који стимулише рад мозга и чува добру меморију. Ове вежбе треба да упражњавају деца да би тре-

спортиста, потребни су тренинзи да би се мозак ојачао и развијала психичка снага. Штавише, научници сматрају да свакодневно побољшавање памћења и висок коефицијент интелигенције могу да спрече настанак психичких поремећаја. Стална ментална активност, такође, јак је савезник у борби против деменције, јер стимулише младе ћелије у мозгу и помаже развој нових нервних церебралних ћелија, умањујући ризик од Алцхајмерове или Паркинсонове болести

Ментална ГИМНАСТИКА

пљивог роковника јер се на сметеност, заборавност, деконцентраисаност, жале свакодневно и стари и млади. Али када не бисмо стално вежбали мозак, ни рачунари, ни подсетници, ни стикери не би много помогли. Гимнастика мозга је подједнако важна и младима и старима, као и физкултура тела. Мозак је као мускулатура, ако не вежбамо губи кондицију.

На пример, анаеробне вежбе (дизање тегова или истезање) ангажују мале групе мишића. Истраживање из 2008. године, у којем је учествовало 155 жена старости од 65 до 75 година, показало је да вежбе које оснажују мишиће утичу на вештину мирног решавања конфликта и на одржавање концентрације. Аеробне вежбе, пак, активирају

нирала пажњу и навикавала се на усвајање нових садржаја, а одрасли да би били ментално активни и да би спречили деменцију.

Друго име за менталну гимнастику јесте активност, али не само физичка. Ако не читамо, не уносимо промене, успављујемо сопствени мозак. Мождана будност тражи акцију. Стручњаци сугеришу слагање пазли, играње друштвених игара попут шаха, судокуа, карата, домина и појединих видео игрица. Ако стално заборављате имена људи, концентришите се приликом упознавања с неким и трудите се да име поновите више пута у комуникацији. Мозак „хране“ свакодневне вежбе за развијање интелигенције и меморије. Као и код

Изађите из рутине. Реч је о малим променама дневног ритма: очешљајте се другом руком, пробајте намирнице које не једете да бисте осетили нов укус и мирис, промените место седења за столом. Идите на места на којима никада нисте били (други парк, нова књижара...). Прављење нових одевних комбинација такође подстиче креативност. Одговарајте необично на обично питање, јер чак и на куртоазно „како сте“ можемо да узвратимо на много различитих начина. Утишајте ТВ и настојте да само по сликама и покретима проникнете у разговор, што је нарочито интересантно у друштву. За ове мале игарије мозак ће и те како бити захвалан и узвратиће вам.

Ј. Оцић

ЦЕНТРАЛНИ РЕГИСТАР ОБАВЕЗНОГ СОЦИЈАЛНОГ ОСИГУРАЊА

Почетак рада – прва недеља августа

Да би сами преко портала Централног регистра могли да завршавају послове, послодавци треба да имају квалификовани електронски сертификат и овлашћење

Почетком августа кренуће са радом Централни регистар обавезног социјалног осигурања, и то у делу који се односи на подношење пријава, односно одјава на осигурање, каже за наш лист Милица Даниловић, директорка Централног регистра.

– Те прве недеље августа када почињемо да радимо практично почиње и успостављање јединствене базе података за РФЗО, РФ ПИО, Националну службу запошљавања и Пореску управу. То је коначно стављање у функцију свега што смо протекле две године интензивно радили: упаривање, прочишћавање и усклађивање података из базе сваке од ових установа да би у бази Централног регистра на једном месту за сваког осигураника, корисника и послодавца постојали тачни подаци, што и јесте био циљ његовог оснивања. За сада, од када почнемо да радимо па до 6. јануара следеће године, послодавци ће практично имати на располагању две могућности за пријаву, односно одјаву радника: прва, нова – да преко портала Централног регистра директно сами пријаве или одјаве запосленог, и друга да, као и до сада, то ураде на шалтеру РФ ПИО или РФЗО – објашњава Милица Даниловић.

Уколико још немају техничких могућности да директно преко портала Централног регистра заврше овај посао, послодавци, дакле, могу и даље, до краја године, да то учине на шалтерима РФ ПИО или РФЗО, с тим што им више неће бити потребни попу-

њени обрасци пријаве и одјаве, већ ће само запосленом на шалтеру достављати доказе, односно документацију о раднику кога пријављују или одјављују.

– Да би сами преко портала Централног регистра завршавали послове потребно је да послодавци имају квалификовани електронски сертификат и

пређу на електронску пријаву преко нашег портала имају до 6. јануара могућност, али и рок, да се припреме, а до тада ће овај посао обављати на шалтерима, на начин како смо рекли. Писани обрасци им, да поновим, неће бити потребни јер ће сваки службеник који ради на шалтеру доказе и документа-

размену података моћи ће и после овог рока да тај посао обављају на шалтерима.

– Морам овом приликом да кажем да смо у протекле две године, колико је трајало уношење података у базу Централног регистра, наилазили на бројне потешкоће, поготово када је реч о упаривању и усклађивању података из база различитих установа из којих смо повлачили податке. То је све решавано у ходу, на најбољи могући начин, тако да појединци сигурно неће због тога имати никакве проблеме, нити ће бити оштећени на било који начин јер ниједно усклађивање није урађено на штету осигураника. Морам да напоменем и то да базе података у свакој од ових установа наравно и даље постоје и овлашћени радници ће евентуалне грешке увек моћи да исправе у ходу, ако и када буде потребно – јасна је наша саговорница.

Посао око пријаве и одјаве запослених и ажурирања података о послодавцима и осигураницима је само део посла из делокруга рада Централног регистра и мора да буде ажуриран најкасније до 1. јула следеће године када, према слову закона, преко портала Централног регистра почиње и подношење пореских пријава.

– До тренутка када послодавци почну да подносе и пореске пријаве преко нашег портала све пријаве морају бити ажуриране и активне, јер не сме да се догоди да, на пример, послодавац поднесе пореску пријаву о заради свог радника, а он у нашој бази уопште није регистро-

Милица Даниловић

овлашћење. Сертификат се добија код овлашћеног верификационог тела и послодавци то знају јер ми већ више од месец дана примамо ове њихове сертификате и уносимо их у систем, тако да када почнемо да радимо послодавци који су припремљени одмах могу са свог радног стола, седећи за рачунаром, да завршавају те послове уместо да губе време на шалтерима. Што се овлашћења тиче, издају их сами послодавци особама из фирме које ће одрађивати овај посао. Кажем још једном, они који из било којих разлога не буду у могућности да одмах

цију коју им послодавац донесе директно преко портала уносити у нашу базу, пошто ћемо сви бити повезани. Тачније, већ смо повезани, само да то још почне и да се примењује – наглашава директорка Даниловић.

Након 6. јануара 2014. сви регистровани послодавци, односно сви који се налазе у регистру АПР-а, мораће да пређу на електронску пријаву преко портала Централног регистра јер је то и законска обавеза. Само они који су регистровани као физичка лица (пекаре, на пример) и немају техничких могућности за електронску комуникацију и

ван као запослени. Дакле, још је велики посао пред нама, у ствари сада тек почиње спровођење у праксу свега онога на чему већ годинама радимо. У догледно време Централни регистар обавезног социјалног осигурања ће постати јединствена база података, електронски сервис који ће контролисати обрачун и наплату доприноса, пореза, здравственог осигурања... Такође ће ово бити и сервис који ће и грађани увелико користити и који ће им омогућити да све завршавају електронски, од куће, уместо да иду од једног до другог шалтера.

Тренутно смо онлајн, значи увек на вези, са РФ ПИО, РФЗО, АПР-ом, трезором, МУП-ом, а планира се и упаривање са матичним службама тако да ће сви подаци о грађанима увек бити на располагању у Централном регистру. Тако, ако се, рецимо, жена уда и промени презиме, ускоро неће више морати да иде на неколико места да би добила документа са новим презименом, већ ће све то одмах бити у нашој бази података и све ће моћи електронски да се заврши. У плану је такође и да сваки грађанин добије свој јединствени број социјалног осигурања који не открива никакве информације о његовим личним подацима, као што се сада из матичног броја одмах може видети када је и где ко рођен и слично.

Морам да кажем да смо ми већ доделили свима те бројеве, али их тренутно користимо само у нашој бази података, за наше потребе и само у систему Централног регистра, а касније ћемо, када се стекну услови, видети на који начин да тим бројевима заменимо садашње матичне тако да када грађанин или службеник који треба да му изда неки документ укуца тај број у рачунар, одмах има увид у све релевантне податке о тој особи: радни стаж, плаћене доприносе, пореску обавезу и слично, а грађани ће сами моћи да проверавају да ли им и колико послодавац уплаћује доприносе за ПИО – објаснила је за наш лист Милица Даниловић, директорка Централног регистра обавезног социјалног осигурања.

Весна Анастасијевић

ПРАВА ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ ПО СМРТИ ОСИГУРАНИКА ИЛИ КОРИСНИКА ПЕНЗИЈЕ

Породична пензија

Закон о ПИО предвиђа услове који се односе на умрлог, као и услове који се односе на будуће кориснике породичне пензије, односно чланове породице када је реч о остваривању права на породичну пензију. Услови на страни преминуле особе су непроменљиви, константни и подразумевају: минимум пет навршених година стажа осигурања, односно да је

преминули испунио услов за инвалидску пензију, или да је био корисник старосне или инвалидске пензије. Уколико је узрок смрти повреда на раду или професионално обољење, Закон не предвиђа никакве услове ни по питању стажа, нити по питању година живота.

Процедура је једноставнија када је покојник био пензионер, а ако је покојник био осигу-

раник прво мора да се утврди да ли је у тренутку смрти испуњавао услове на основу којих се одређује породична пензија. Да би се правилно утврдила покојникова пензија, чланови породице морају да набаве неопходну документацију што, нажалост, често зна да буде доста сложено и да та процедура потраје.

– Потребно је прво набавити сву радну документацију преминулог, а има пуно детаља у радном веку сваког појединца. Често члан породице не мора да зна сва покојникова кретања у служби и обављању делатности, први пут се среће с тим да треба да оде у бившу радну организацију где је преминули некад био запослен, у Агенцију за привредне регистре и у Пореску управу, и да предузме друге сличне кораке. Све то не иде увек баш тако глатко, често, на пример, деца не знају где су им родитељи све били осигурани. Зато се такав поступак готово у целости води по службеној дужности и прилично је дуготрајан јер зависи од многих фактора ван Фонда ПИО. Још ако се, на пример, испостави да је покојник радио у иностранству, најчешће у некој од бивших република СФРЈ, чека се потврда

УСЛОВИ ЗА ПОРОДИЧНУ ПЕНЗИЈУ

Година одласка у пензију	Удова	Удова која је до смрти брачног друга навршила 45 год. живота	Удовац
2011.	50г	50г	55г
2012.	50г 6м	50г 6м	55г 6м
2013.	51г	51г	56г
2014.	51г 6м	51г 6м	56г 6м
2015.	52г	52г	57г
2016.	52г 6м	52г 6м	57г 6м
2017.	53г	53г	58г

стажа друге земље, на шта ми не можемо много да утичемо – објашњава Весна Вићентијевић, заменица директора Филијале за град Београд Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање.

Ситуације када се остварује право на породичну пензију су потресне и тешке у сваком па и у материјалном смислу, јер тада чланови породице остају без примања. Материјално обезбеђивање чланова породице преминулог јесте смисао остваривања права на породичну пензију. С обзиром на то да је услов најмање пет година стажа осигурања, могуће је, када се утврди да покојник има минимум или више од пет година стажа, и привременим решењем одредити висину породичне пензије. Тада се даље вођење поступка наставља по службеној дужности. Ипак, није увек најподесније по сваку цену доносити привремено решење,

посебно ако недостаје много елемената.

– Проблем је тај што врло лако може да се деси да коначан износ пензије буде нижи од привремено одређеног и да, нажалост, корисник породичне пензије буде у веома незгодном положају да мора да врати део пензије који је неосновано примао. Зато настојимо да утврдимо максимално све или скоро све чињенице од утицаја за одређивање висине породичне пензије. Процедура је једноставнија када је покојник био пензионер јер постоји већ одређен износ пензије у тренутку смрти који треба да наследи један или више чланова породице. Уколико је наслеђује један члан, онда ће му бити исплаћивано 70 одсто износа покојникове пензије, за два члана је тај проценат 80 одсто, за три члана 90 одсто, а за четири и више чланова породице 100 одсто, односно у висини пензије преминулог корисника

или, ако је реч о осигуранику – у висини пензије која би му у тренутку смрти припала – објашњава Весна Вићентијевић.

Она подсећа да чланови породице који могу да остваре право на породичну пензију могу бити чланови уже и чланови шире породице.

– Брачни друг (удовац или удова), који под одређеним условима може бити разведен, и деца су чланови уже породице. Чланови шире породице који под одређеним условима могу да остваре то право су отац, мајка, маћеха, очух, усвојилац, браћа, сестре и друга деца, на пример унуци. Чланови шире породице могу да остваре право само ако није било чланова уже породице који су то право остварили, или ако чланови уже породице нису искористили 100 одсто покојникове пензије. Други случај се може појаснити примером – ако после смрти остане удова, деца су већ одрасла и завршила

школовање, али и мајка покојника испуњава услов за породичну пензију, онда и она може да оствари право на део пензије. Тада 70 одсто износа пензије прима члан уже породице, у овом случају удова, а од остатка покојникове пензије се одређује породична пензија члану шире породице, односно мајци у овом примеру.

Што се тиче услова за остваривање права удове, ако она у моменту смрти супруга има 45 година, сигурно је да ће када наврши одређене године живота, које Закон предвиђа по календарским годинама, остварити право на породичну пензију. Прецизније, удова којој је супруг преминуо када је имала 45 година, стиче то право ове године ако има 51 годину. Та граница ће се постепено померати из године у годину, закључно са 2017. када ће услов за удову бити 53 године живота. Удова која није у осигурању, односно незапослена је, не обавља самосталну делатност и није пољопривредник, може уз децу и пре 45. године да оствари право на породичну пензију. Такође то право има и ако, нажалост, у року од годину дана од смрти супруга постане неспособна за рад. Докле год деца користе право и удова има право као законски старалац да уз дете користи пензију – истиче Весна Вићентијевић.

Ако удова, да поновимо, у моменту смрти брачног друга има 45 година, свакако ће једног дана имати право на породичну пензију. Такође, и удове које у току коришћења пензије уз децу наврше 45 година, а нису их дакле имале у моменту смрти супруга, могу да остваре право на породичну пензију када наврше потребне године живота. За коју календарску годину је предвиђен колики број година живота, јасно је из табеле која се налази и на званичном сајту Фонда ПИО, као и у лифлетима којих има у свим филијалама РФ ПИО широм Србије.

У наредном броју листа Весна Вићентијевић ће говорити о условима за остваривање права на породичну пензију који се односе на удовца и на децу покојника.

Јелена Оцић

На услузи грађанима

Најважније је имати праву информацију, а знати где да се обрате за многе је већ пола посла

Када треба да обави неки административни посао, већина људи често има проблем да се снађе са, чини се, безбројним папирима, формуларима, шалтерима, а тумачење разних закона и прописа не треба ни спомињати. Да би олакшао посао грађанима ко-

њихова права и објасни процедуре, како би се у том „лабиринту“ прописа лакше снашли.

PR office је важан део Сектора за односе с јавношћу и директна је помоћ грађанима. На сајту Фонда постоји контакт путем кога се сви који имају проблем, питање, дилему у вези са прави-

а највећи број њих је у вези са кретањем предмета који је у поступку. Трудимо се да будемо врло оперативни и настојимо да дамо одговоре у року од 24 часа. Према нашем извештају о раду за 2012. годину, највећи број питања, скоро 20 одсто од укупног броја, односио се на поступак остваривања права на пензију, што је основна делатност Фонда. Оваква питања захтевају увид у предмет и контакт са референтом, па је за одговор на њих из објективних разлога потребно нешто више времена – наводе у PR office-у.

Грађани иначе информације о томе у којој је фази поступак за остваривање права на пензију могу да провере одласком у филијалу, где ће на основу матичног броја сазнати који референт је задужен за њихов предмет и затим га контактирати телефоном или отићи лично на консултације.

– Ипак, разумљиво је да многим нашим корисницима и осигураницима више одговара да се обрате PR office-у, него да одлазе на шалтер, а с друге стране већини људи је свакако лакше када добију објашњење у писаном облику, поготово када се ради о материји која им је често потпуно нова и компликована за разумевање, што је неретко случај са разним процедурама и администрацијом – објашњавају у овој служби.

По око 14 процената питања која су током 2012. стигла у PR office Фонда ПИО односило се на исплату и обрачун пензија и новчаних накнада, затим на испуњавање услова за остваривање права на старосну пензију, као и на материју матичне евиденције Фонда. Прелазне одредбе Закона о ПИО којима се предвиђа подизање границе у погледу потребних година живота и стажа за жене осигуранике од 2013. године донеле су велико интересовање грађана у погледу услова за остваривање

ПОХВАЛЕ

Корисник из Јагодине:
„Хвала на исцрпном одговору. Веома сам задовољан што у некој нашој државној институцији постоји оваква информативна служба. Пошто сам скоро 40 година био новинар, знам на какве „службе“ сам све наилазио, како су ми одговорале и колико сам чекао на одговоре. И то није био случај само у Србији и Београду. Пуно вам хвала. Веома се професионално односите према послу. Надам се да ћу имати прилику да ово и обнародујем. Срдачан поздрав!“

Корисница из Арца (Италија):
„Хвала вам неизмерно на одговору. Заиста заслужујете све похвале за беспрекорно функционисање ваше службе. Уопште не претерујем када кажем да је ваша служба обавештења далеко бржа и ефикаснија од италијанске. Комплименти!“

Осигураник из Лесковца:
„Хвала вам велико на информацијама и ажурности. Ви сте први и једини из свих министарстава и установа од којих сам добио било какав одговор.“

Осигураница из Београда:
„Поштовани, захваљујем вам на брзом и веома јасном одговору. Пуно државних служби на чије сам адресе слала разна питања нису послале никакав одговор. Зато ме је ваша професионалност позитивно изненадила. Још једном вам захваљујем на љубазности и издвојеном времену!“

За мање редове на шалтерима

ји долазе на његове шалтере, Фонд ПИО је, у оквиру Сектора за односе с јавношћу, пре неколико година увео могућност да преко службе PR office сви којима је потребан неки савет и одговор могу да му се обрате и електронским путем. Захваљујући, поред осталог, и овој служби, Фонд ПИО настоји да својим корисницима и осигураницима буде доступан, да им на различите начине приближи

ма из пензијског и инвалидског осигурања могу обратити електронским путем и у најбржем могућем року добити одговор. Корисници и осигураници се овом сервису обраћају и директно на мејл proffice@pio.rs, као и уколико имају проблем приликом коришћења веб сервиса на сајту Фонда.

– Добијамо много питања, нека се односе на опште информације, некада се тражи савет,

права на старосну пензију, што се одразило и на повећан број питања из ове области.

– Стижу нам и питања која се односе на широку сферу за-

конских прописа, дакле, која се тичу не само Закона о ПИО, већ и Закона о раду, Закона о социјалној заштити, Закона о осигурању за случај незапослености и слично.

У таквим случајевима, поред давања одговора са аспекта Фонда, и правних поука, савета и упутстава који доприносе лакшем сналажењу грађана у поступку остваривања неког од права из области социјалног осигурања у начелу, странке упућујемо на онога ко је надлежан. Одговарамо на свако питање и заиста се трудимо да не дајемо уопштене, већ оперативне одговоре, да бисмо стварно помогли свакоме ко нам се обрати. Најважније је имати праву информацију, а знати где се треба обратити већ је пола посла за многе људе – кажу у служби PR office-а.

Огроман број предмета је у раду, а како кажу у PR office-у, странке су понекад и нестрпљиве, некад мисле да је крив референт или Фонд, али готово по правилу проблем је у томе што послодавац није платио доприносе за ПИО.

– Најчешћи проблем представља послодавац, тј. неплаћени доприноси људима који су ушли у поступак за остваривање права на пензију. Када би се захтеви за пензију подносили након што би све претходно било сређено, што је јако тешко у нашим условима, онда не би било оваквих питања уопште и грађани би брзо добијали решења. Нажалост,

Повећан број посета сајту Фонда

Сајт Фонда ПИО је још један од важних извора информација за грађане. Од почетка прошле године је редизајниран, модернизован и има више садржаја, а о томе да грађанима добро користи сведочи и повећан број посета. Укупан број посета сајту Фонда у првих шест месеци ове године износио је нешто више од 740.000, што је за око 220.000 више у односу на исти период прошле године. Највише је посета са територије Србије, за 40 процената више у односу на првих шест месеци 2012, а бележи се и пораст посета сајту са територија бивших република СФРЈ, као и из САД за 105 одсто, Швајцарске за 95 одсто, Немачке за 48 процената. Најпосећенија страница је насловна, на којој се грађани, између осталог, могу информисати о датумима исплата пензија, али и користити веб сервисе путем којих помоћу јединственог пин кода могу проверити колико тачно радног стажа имају и да ли су им за све то време плаћени доприноси. Грађане, поред тога, највише интересују информације о остваривању права, затим о старосној пензији, стажу, основицама, користе пензионерски сервис и информисају се о новчаним накнадама.

овакве компликације успоравају цео поступак. Такође, посебно дуго уме да траје поступак када су у питању иностране пензије,

због често отежане комуникације са иностраним фондовима. У том случају Фонд ПИО се обраћа иностраном фонду, а до

добијања одговора некад може, због обима посла или из неких других разлога, да прође много времена. Уколико то потраје, Фонд ПИО опет мора да подсећа инострани фонд итд. Јако много фактора утиче на то да поступак траје дуго. Странке су често незадовољне јер им заправо није јасно шта се у поступку ради, а када им се објасни како теће процедура, онда мало боље прихвате то што мора да се чека – кажу у овој служби Сектора за односе с јавношћу РФ ПИО.

Константан раст броја упућених питања, који постоји од формирања PR office-а, знатно је повећан у 2012. години у односу на 2011, чак за 34 одсто. У 2012. је одговорено на нешто више од 8.000 питања, а када се пореде периоди од првих шест месеци у години, број питања је ове године још већи. Поред електронског, грађани се за правни савет овој служби обраћају и путем телефона.

– Само повећање броја питања која нам стижу је у ствари најбоља препорука. Поред тога, странке нам често веома срдачно захваљују, а дешавало се да због лоших искустава са оваквом врстом комуникације људи буду заиста изненађени и само тиме што је неко уопште прочитао њихово питање и послао одговор, а камоли што је заиста успео да им помогне – наводе у PR office-у и истичу да су им задовољни корисници и осигураници највећи подстицај за још бољи рад. **В. Кадиф**

55. ЗАСЕДАЊЕ КОМИТЕТА ЗА ЕЛИМИНАЦИЈУ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ ЖЕНА УН

Представљен извештај Србије

Државна секретарка Министарства рада, запошљавања и социјалне политике, Бранкица Јанковић, у својству шефа делегације, предводила је државну делегацију Републике Србије на 55. заседању Комитета за елиминацију дискриминације жена Уједињених нација у Женеви, 18. јула. Наша делегација је представила други и трећи периодични извештај о спровођењу Конвенције о елиминисању свих облика дискриминације жена (CEDAW), за период 2007–2009. године. Овај извештај је Влада Републике Србије усвојила 16. децембра

2010. године, након чега је прослеђен надлежним телима УН.

Наша државна делегација је, у интерактивном дијалогу, упознала чланове Комитета са актуелним подацима, тренутним положајем жена, као и активностима које Србија спроводи у циљу унапређења положаја жена код нас. Представљене су и мере које је држава предузела и предузима на пољу смањења социјалне искључености и борбе против дискриминације жена, као и примене стратешких докумената и закона у овој области. **Ј. О.**

Београд помаже мале привреднике

Град Београд наставља да помаже мале привреднике и предузетнике који се баве производном или услужном делатношћу на територији града. Њима су 26. јула, након конкурса који је расписао Секретаријат за привреду, уручени уговори о додели финансијских средстава за унапређење и проширење пословања. Град већ трећу годину спроводи овај програм за који влада велико интересовање.

Позив за достављање пријава објављен је 8. априла 2013, а рок за подношење био је 8. мај. Од разматраних 156 пријава, Комисија је донела одлу-

ку да субвенције добије 28 подносилаца, од којих се 15 бави производном, а 13 услужном делатношћу. Комисија се руководила критеријумима да предност у додели средстава имају привредни субјекти који се баве производном делатношћу, којима нису додељивана средства из буџета града у претходним годинама, који ће увођењем нових машина и пратеће опреме запослити нова лица и који имају боље референце у смислу искуства, награда, признања. Средства су додељена за седам предузетника и 21 мало привредно предузеће.

Нови Сад: послодавцима 200.000 динара по новозапосленом

Милош Вучевић, градоначелник Новог Сада, и Филијала Националне службе за запошљавање Нови Сад расписали су јавни позив послодавцима за доделу субвенције за отварање нових радних места на територији града у 2013. години. Субвенција се

одобрава предузетницима у једнократној износу од 200.000 динара ради запошљавања незапослених лица која се воде на евиденцији Филијале НСЗ Нови Сад, и то на новоотвореним радним местима. Јавни позив је отворен до утрошка расположи-

вих средстава за ову намену, а приоритет имају послодавци који су регистровали радњу са производном или занатском делатношћу. Ближе информације заинтересовани могу добити у Градској управи за привреду у Новом Саду.

Куршумлија: пластеници за пољопривреднике

Агенција за развој и координацију ТИКА из Турске поклонила је 20 пластеника пољопривредницима из општине Куршумлија. Добила су их сиромашна домаћинства којима ће пластеници добро доћи за производњу повртарских култура. На тај начин биће им омогућено да продајом производа стекну одређену материјалну добит.

Пластеници су дуги 21, а широки пет метара. Имају систем за наводњавање, бачву од 500 литара воде, као и систем за заштиту биља.

Локална самоуправа ове топлчке општине нада се да ће са агенцијом из Турске сарадња бити настављена и у наредном периоду.

„Царски дарови“ Титу у Београду

У Музеју историје Југославије 21. јула отворена је изложба „Царски дарови“ на којој је представљен ексклузиван избор поклона чланова владарских породица из осамнаест земаља Европе, Азије и Африке Јосипу Брозу Титу. Сви заинтересовани могу да је посете до 25. августа, сваког дана осим понедељка, од 10 до 20 часова.

Око седамдесет јединствених предмета изузетне уметничке израде подељено је у пет целина: археолошки, употребни и украсни предмети, накит и одликовања.

Изложени дарови, настали у најпознатијим радионицама широм света, датирају од 7. века пре нове ере, све до средине 20. века, а у њиховој изради коришћени су племенити метали, драго камење и најфинији порцелан.

Кроз предмете, документа и фотографије посетиоци ће се упознати и са правилима и обичајима који прате размену поклона државника.

Бесплатна пловидба за пензионере Старог града

Београдска општина Стари град, у сарадњи са ЈП СРПЦ „Милан Гале Мушкатиновић“, током августа за све своје пензионере организује бесплатну возњу бродом „Београд 25“. Пловидба Дунавом и Савом траје два сата, а најстарији становници ове београдске

општине за њу ће моћи да се пријаве до 12. августа на телефонски број Кол центра 011/7852-999. Приликом пријављивања пензионери треба да оставе личне податке и контакт телефон, како би обезбедили своје место и могли да буду обавештени о тачном датуму и времену поласка брода са пристаништа код Спортског центра „Милан Гале Мушкатиновић“ (некадашњи Спортски центар „25. мај“). Брод „Београд 25“ има 50 седећих места, па ће се прва возња организовати одмах по попуњености капацитета, а на исти начин и све остале пловидбе.

Просечна зарада у јуну 44.394 динара

Просечна бруто зарада исплаћена у јуну 2013. године у Републици Србији износи 61.399 динара. У односу на просечну бруто зараду исплаћену у мају 2013. то је номинално више за 6,0 процената а реално за 5,0 одсто.

Просечна зарада без пореза и доприноса исплаћена у јуну 2013. износи 44.394 динара, што је у односу на просечну нето зараду исплаћену у мају 2013. године номинално ви-

ше за 6,2 а реално за 5,1 одсто.

Просечна бруто зарада исплаћена у јуну ове године, у односу на просечну зараду исплаћену у јуну 2012. номинално је виша за 4,6 а реално нижа за 4,7 процената.

Просечна зарада без пореза и доприноса исплаћена у јуну 2013, у односу на просечну нето зараду исплаћену у јуну прошле године, номинално је виша за 4,9, а реално нижа за 4,5 одсто.

Исплата пензија

Исплата другог дела јунских примања пензионерима из категорије запослених почела је 25. јула.

Пензионери самосталних делатности примиће целе јулске пензије 3. августа. Војним пензионерима и бившим пољопривредницима целе јулске пензије биће исплаћене 6. августа.

Нове основице осигурања

За грађане који сами плаћају допринос за пензије од уплате за август 2013. важе нове основице осигурања које су у односу на претходни период више за 6,6 одсто (због усклађивања са кретањем зарада у претходном кварталу).

Грађани могу да се одреде за једну од 13 основица осигурања, независно од стручне спреме коју имају. По Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање, најнижа основица износи 35 одсто просечне републичке зараде из претходног тромесечја, што је 21.416 динара, а највиша пет просечних плата, односно 305.950 динара.

Допринос за пензијско и инвалидско осигурање је 24 одсто, што значи да ће се месечни издатак кретати у распону од 5.139,84 до 73.428,00 динара. Ови износи примењиваће се за уплате доприноса за август, септембар и октобар 2013. године.

Крагујевац: исплата стипендија

Најбољим крагујевачким средњошколцима, студентима и докторантима добитницима овогодишњих новчаних награда Фонда „Драгослав Срејовић“, које град Крагујевац додељује сваке године, исплатом од милион и по динара измирена су сва заостала дуговања.

Такође, дуг према свршеним професорима ангажованим у пројекту „Асистент у настави“, којима годину дана није исплаћивана надокнада, град је почео да исплаћује убрзаном динамиком, на петнаест дана.

Измене Закона о буџетском систему

Скупштина Србије усвојила је средином јула измене закона о буџетском систему и о пензијском и инвалидском осигурању. Изменама Закона о буџетском систему предвиђено је да у октобру 2013. плате и пензије буду повећане за 0,5 одсто, у априлу 2014. такође за 0,5 одсто, а у октобру 2014. за један проценат.

Како је речено, ограничење раста плата и пензија омогућиће да се дефицит буџета Србије у наредној години смањи за 12,4 милијарде динара, односно за 0,3 одсто БДП-а.

Салаш на Егзиту

Овогодишњи Егзит, за који су сви – од музичких звезда које су наступале, новинара, публике која се попут реке сливала међу бедеме Петроварадинске тврђаве и осталих који су на било који начин учествовали у њему, рекли да је најбољи у последњих неколико година, одвијао се под мотом Р:Еволуција.

Егзит је одао почаст Николи Тесли, једном од наших највећих умова, назвавши по њему главну бину и приредивши перформанс за церемонију свечаног отварања „Тесла анте портал“;

Егзит је најбољим студентима даровао 300 комплета улазница; приход од продаје улазница за четвртак (нулти дан) одређен је у посебан фонд из кога би се обнављала тврђава. Егзит је организовао конференцију о ребрендирању Србије на којој је било говора о значају системског развоја позитивног имиџа Србије и Срба у свету.

Стручњаци из иностранства саветовали су да треба користити природне лепоте, изврсну храну, спортисте попут Новака Ђоковића, и фестивале Егзит и Гучу. „Прикажите своју земљу као место где су људи позитивни и где је могуће добро се забавити на различите начине“, предложили су светски академски предавачи о брендирању.

Србија на другачији начин – етно кутак са бунарком, колским точковима, старинским шпоретом, балама сламе за седење и столицама са трском, где се јео пасуљ у циповки, нудиле домаће кобасице и добра вина. А све то међу узаврелим стазама егзитаха навиклих на пице, хамбургере и пиво. Пробали су и странци домаће специјалитете, заволели су они и Егзит, и буреке, и кобасице и медовачу, као и јевтино пиво. Заволели су и Србију и рекоше да ће доћи опет!

МИНИСТАРСТВО
РАДА,
ЗАПОШЉАВАЊА
И СОЦИЈАЛНЕ
ПОЛИТИКЕ

Подршка
запошљавању
ОСИ –
288 милиона
динара

Министарство рада, запошљавања и социјалне политике доделило је 288.110.388,63 динара за 32 предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом, на основу Јавног позива за доделу средстава за побољшање услова рада у предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање ОСИ у 2013. години. Средства су намењена за подршку развоју конкурентности ових предузећа набавком репроматеријала и сировина ради улагања у даљу производњу у току календарске године и набавку нове опреме.

У саопштењу Министарства наводи се да су „куповином нове опреме, предузећа у прилици да унапреде постојеће и уведу нове производне програме, побољшају квалитет производа и пружених услуга и тиме повећају конкурентност на тржишту“.

Додела средстава за побољшање услова рада у предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом и друге врсте подршке које се обезбеђују (субвенција зарада за запослене особе са инвалидитетом) имају за циљ постизање радно-социјалне интеграције ОСИ и унапређење њиховог равноправног положаја како на тржишту рада, тако и у целом друштву.

Љ. М.

САВРЕМЕНИ РЕГИСТАР ПОВРЕДА НА РАДУ

Предуслов за бољу заштиту запослених

На недавној седници Савета за безбедност и здравље на раду презентован је софтвер који представља јединствен регистар повреда на раду. Стана Божовић, државна секретарка Министарства рада, запошљавања и социјалне политике, која је и председница овог Савета, истакла је да актуелни концепт регистрације повреда на раду и професионалних обољења у Републици Србији датира из шездесетих година прошлог века. Током претходних педесет година није било значајних измена у концепту које би пратиле промене у друштву које су се у међувремену десиле, као ни промене које је донео нагли развој информатике.

Увођење јединственог регистра повреда на раду је предуслов за бољу заштиту запослених, квалитетнију анализу стања у овој области, али и бољу примену превентивних мера за безбедан и здрав рад. Државна секретарка је подсетила да у Републици Србији постоји проблем у увођењу евиденција повреда на раду које се разликују (Републички фонд за здравствено осигурање, Управа за безбедност и здравље на раду, Инспекторат за рад, Фонд ПИО), па се не зна тачан број повреда на раду које се десе у току године. Поред превазиђеног концепта у извештавању о повредама на раду и професионалним болестима, присутан је и проблем непријављивања повреда.

Ј. Оцић

АКЦИЈА КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА МЛАДЕ У БЕОГРАДУ

Инкубатор за развој предузетништва

Канцеларија за младе Градске управе Београда објавила је конкурс за пријаву незапослених младих људи за бесплатно коришћење радног простора – рачуновођа, правника, као и саветника-едука-

тора. Планирано је да конкурс буде отворен до 2. августа, али је рок за пријаву продужен до 6. септембра. Будући радни простор налази се на шестом спрату палате „Београђанка“.

Да би овај простор, популарно назван „Инкубатор за развој предузетништва младих до 35 година“, и конкурс били отворени, побринули су се Канцеларија за младе Градске управе Београда, Привредна комора Београда, као и невладине организације, а на основу директних разговора са младима.

– Искуства су показала да велики број идеја са високим тржишним потенцијалом остају на почетном нивоу, не пролазе кроз циклус разраде нити се финализују због недостатка средстава за улазак у професионално окружење, какво захтева потенцијални бизнис. Зато на овај начин Канцеларија за

младе жели да промовише самозапошљавање и да уз помоћ својих ресурса помогне прве предузетничке кораке младих чији пројекти имају висок тржишни потенцијал – каже Тамара Благојевић, директорка Канцеларије за младе у Београду.

Она истиче да је циљ пројекта да се помогне стварање и развој нових производа, услуга и процеса у области високих технологија. Инкубатор за развој предузетништва младих до 35 година биће на површини од 700 квадратних метара канцеларијског простора и корисницима ће пружати професионалне радне услове, а поред радног стола са компјутером, штампачем, скенером и факсом, имаће и брзу интернет конекцију. На располагању ће им бити и сале за састанке и презентације, као и простор за предавања.

Саветничке услуге младим предузетницима пружаће професори са Факултета организационих наука и Факултета за економију, финансије и администрацију, као и бројни привредни актери. Млади људи који буду конкурисали за коришћење овог простора, што ће у првој години бити потпуно бесплатно, треба да имају идеју за почетак бизниса, а на сајту Канцеларије за младе већ постоји образац за попуњавање бизнис плана. Предност у избору корисника бизнис инкубатора имаће они чији се програми и планови ослањају на области информатике, увођење нових технологија, креативне индустрије, интернет пословање и сектор услуга. Млади чије пословне планове изабере конкурсна комисија мораће да региструју привредно друштво или предузетничку радњу пре самог потписивања уговора који се за почетак закључује на годину дана.

Љ. Миленковић

Нужно усаглашавање

Министарство рада, запошљавања и социјалне политике организовало је 15. јула у Новом Саду први Округли сто у оквиру јавне расправе о Нацрту закона о штрајку. Предвиђено је да јавна расправа траје до 2. августа, а до тада ће бити одржане још две презентације – 19. јула у Нишу и 31. јула у Београду. Ресорно министарство ће, по завршетку јавне расправе, урадити анализу свих примедби, предлога и сугестија и о томе сачинити извештај. Очекује се да Влада, након свих процедура, овај законски предлог упутује у Скупштину Србије на усвајање.

Јавна расправа у Новом Саду окупила је представнике министарства, покрајинских секретаријата, синдиката, послодавачких удружења, инспекција, заступника МОР, невладиних организација.

Зоран Мартиновић, државни секретар у Министарству рада, запошљавања и социјалне политике, подсетио је да је постојећи Закон о штрајку донет још 1996. и да у многим деловима није сагласан са важећим Уставом Републике Србије, те да наша земља у процесима придруживања ЕУ има и јасну обавезу од Европске комисије да мора изменити и усагласити Закон о штрајку са међународним стандардима и домаћим амбијентом. Према његовим речима, највише сучељених ставова социјалних партнера у Радној групи који су учествовали

у припреми Нацрта закона, било је у вези са неколико кључних питања: које су то делатности од општег интереса у којима се право на штрајк може ограничити; у којима треба да постоји минимум процеса рада и на који начин ће се утврдити тај минимум; питање лок-аута, пошто послодавци сматрају да у случају дужег трајања

уради послодавац или оснивач. Потпредседник Савеза самосталних синдиката Србије, Зоран Михајловић, истакао је да је обавеза колективног преговарања послодавца и синдиката као представника запослених веома значајно позитивно достигнуће предложеног Нацрта закона, јер је ојачана преговарачка функци-

штрајка, одређивање делатности у којима се мора обезбедити минимум процеса рада, као и на сам начин утврђивања тог минимума, и на смањивање права запослених у току штрајка и повећавање њихове одговорности.

Миљана Стојшић Стојановска, директорка Уније послодавца Војводине, нагласила је да

штрајка треба да имају право да искључе из процеса рада и запослене који не штрајкују како не би претрпели веће губитке у свом пословању. Овај захтев послодавца у Радној групи нису подржали ни представници синдиката ни представници државе.

Једна од важних новина у Нацрту закона о штрајку односи се на начин утврђивања минимума процеса рада. Наиме, тај минимум би се убудуће утврђивао само законом или колективним уговором, за разлику од постојећег решења где је то могао да

ја и улога синдиката како на нивоу предузећа, тако и на нивоу гране и савеза. Према његовом мишљењу, добро решење је и да послодавац не може да уручи раднику отказ за време штрајка, све док не добије правоснажну одлуку суда да је он учествовао у незаконитом штрајку.

Горан Милић, председник Савеза самосталних синдиката Војводине, изнео је примедбе на предложени Нацрт закона које се односе на увођење начела заштите имовине, регулисање места и начина спровођења

је њихов основни захтев да нови закон о штрајку поштује начело равноправности интереса послодавца и радника, што прокламује и Европска социјална повеља.

На првој јавној расправи речено је и да ће Министарство рада, запошљавања и социјалне политике примати све примедбе, предлоге и сугестије о Нацрту закона о штрајку, а сви заинтересовани текст Нацрта могу пронаћи на сајту Министарства и на порталу е-управе.

Мирослав Мектеровић

ПРОЈЕКАТ „ПОВОЉНО ПОСЛОВНО ОКРУЖЕЊЕ У ЈУГОИСТОЧНОЈ ЕВРОПИ“

Рума и Пирот добитници сертификата

Горан Вуковић

Пирот и Рума први су градови из Србије који су добили регионалне сертификате у оквиру пројекта „Повољно пословно окружење у југоисточној Европи“.

Поред ова два града, сертификате су недавно у Загребу, на Другом регионалном конгресу о повољном пословном окружењу, добили и Бјеловар и Иванци из Хрватске, Приједор и Сански Мост из Босне и Херцеговине, као и македонска места Струмица и Велес.

Сертификација општина, како је том прили-

ком речено, од велике је важности за привлачење потенцијалних инвеститора и побољшање рада локалних самоуправа.

– Овај сертификат нас препоручује инвеститорима као доброг партнера за реализацију њихових пројеката. Национални сертификат нам је довео један број инвеститора, а како регионални има већу тежину, очекујемо да ћемо са новим инвестицијама решити проблем незапослености до 2020. године – каже Горан Вуковић, председник општине Рума. **Д. Р.**

ДАНИ ДИЈАСПОРЕ У НЕГОТИНУ

Шанса за инвестиције

Прва манифестација Дани дијаспоре, коју је у циљу очувања и јачања веза људи из матичне државе и дијаспоре организовало прошле године формирано Удружење „Дијаспора источне Србије“ са седиштем у Неготину, окупила је бројне госте и учеснике. Богат дводневни програм, 12. и 13. јула, подржали су републичка Канцеларија за сарадњу са дијаспором и Србима у региону, Регионална привредна комора Зајечар, општина Неготин, бројни спонзори и медији.

Пријатеље из дијаспоре и бројне госте примио је у градској Скупштини председник општине Неготин, Милан Уруковић. Током тих разговора, као и касније на Скупштини Удружења „Дијаспора источне Србије“, провејавао је став да овакви сусрети треба да донесу знатно боље и конкретније резултате.

Организатори су задовољни учешћем наших земљака на првим Данима дијаспоре јер су, како наводе, приликом покретања иницијативе о организовању манифестације пре свега имали на уму податак да у овом тренутку у земљама ЕУ живи и ради више од једне трећине становника општине Неготин, приближно 13.000 људи, од којих многи имају капитал и надају се скором повратку у завичај. Стога је приређена и презентација пројеката за потенцијалне ин-

веститоре на којој је Регионална привредна комора Зајечар представила обједињено инвестиционе потенцијале општина Борског и Зајечарског округа. Према речима

Србија има и капитал наших исељеника показала је и општина Неготин, која је потенцијалним инвеститорима представила посебно пожељне и профитабилне пројек-

Вукман Кривокућа, Милан Уруковић, Боривоје Крекуловић, председник удружења Дијаспоре источне Србије

председника Коморе, Дејана Тошића, том обједињеном стратегијом обухваћени су инвестициони потенцијали, некретнине, пољопривредни и туристички ресурси, а у изради су биле ангажоване канцеларије за локални економски развој општина Тимочке крајине.

Спремност да обострано корисним пројектима повеже потенцијале које источна

те овдашњих струковних удружења и институција.

На Данима дијаспоре у Неготину учествовали су и Радивоје Петрикић, делегат Скупштине дијаспоре из Аустрије, и Вукман Кривокућа, помоћник директора Канцеларије за сарадњу са дијаспором и Србима у региону Владе Републике Србије.

Ј. Станојевић

КРАГУЈЕВАЦ

Годишњица Кутка за квалитетније старење

У Кутку за квалитетније старење Црвеног крста Крагујевца, који постоји већ годину дана, сваког уторка окупљају се крагујевачки пензионери испуњавајући слободно време различитим активностима, од сликања, веза, писања поезије, до гимнастике.

Многи чланови Кутка за квалитетније старење исказују свој таленат и у сликању у оквиру ликовне секције, а планирају да ускоро приреде и изложбу својих радова. Пензионери који редовно долазе у Кутак за квалитетније старење задовољни су садржајима који су им пружени.

Овај кутак, отворен пре годину дана захваљујући средствима холандске невладине организације „Јанос“ и Министарства спољних послова ове земље, данас окупља око стотину чланова а има још места за нове пензионере који желе да што активније проводе слободно време. **М. Сантрач**

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ГРАДА НИША

Формиран актив жена

Удружење пензионера града Ниша на седници Извршног одбора једногласно је донело одлуку о учешћу својих чланова на Олимпијади трећег доба која се ове године организује у Врњачкој Бањи. На Олимпијади ће учествовати две екипе овог удружења, а њихов боравак и учешће у различитим спортским надметањима финансијски ће бити помогнути са око сто хиљада динара.

Извршни одбор је донео и одлуку о формирању Актива жена, па сада предстоји да чланице Удружења утврде мере и акције које би у ову организацију укључиле што већи број нишких пензионерки.

Председник Удружења пензионера града Ниша, Мирољуб Станковић, рекао је да је из градске Управе за грађанска стања стигла информација да ће Удружењу у наредном периоду бити стављене на располагање просторије месних кан-

целарија на територији четири градске општине како би заинтересовани пензионери из града, али и околних села, могли да се брзо и ефикасно информишу о раду Удружења и акцијама које се планирају и спроводе.

Група од 50 пензионера, чланова месних одбора Горње и Доње Трнавe код Ниша Видовдан је провела у Сокобањи, а према речима председника Мирољуба Станковића, ова два месна одбора су међу „најмлађима“ јер су формиран тек пре неколико месеци.

– У Горњој Трнави има око 400, а у Доњој 200 пензионера који су одлучили да приступе Удружењу из Ниша, и једна од првих њихових активности је управо организација излета. Изразили су жељу да Видовдан проведу у Сокобањи, а удружење им је помогло финансирањем превоза, рекао је Станковић. **С. Ј.**

Арс Тимакум – чардак уметности

Ликовна колонија Арс Тимакум обележила је ове године деценију уметничког рада и стваралаштва (2003–2013). Око 50 учесника свих досадашњих колонија успело је да споји време и простор, пејзаже, портрете, израз природе и душе, и створи слике посебне културне вредности за сврљашки крај.

– Поред Сврљига, сликано је и у Нишевцу, селу надомак града, Перишу на обронцима сврљашких планина и на Бабином зубу. Овогодишњи радни простор 14 академских сликара из земље и иностранства

био је у Центру за туризам, културу и спорт општине Сврљиг. Уметнике је и у јубиларној години очарала лепота сврљашког краја и створено је 26 нових уметничких дела. Центру за туризам, културу и спорт, организатору, и општини Сврљиг, покровитељу ове манифестације, остало је 200 уметничких дела, као трајан доказ ликовне уметности која живи у малој средини – каже Славиша Миливојевић, руководиоца ликовног стваралаштва.

Поводом овог јубилеја урађен је каталог са именима свих учесника досадашњих ко-

лонија. Зорица Бранковић Басарић, сликарка из Сврљига, представила је десетогодишњи рад колоније, а млада сврљашка песникиња Милица Миленковић ликовну колонију је назвала чардаком уметности – одразом богатства природног, духовног и културног блага сврљашког краја.

С. Ђорђевић

ЧАЈЕТИНА

Видовданско признање

Свечаном академијом и доделом признања „Видовдански витез“ у Библиотеци „Љубиша Р. Ђемић“ у Чајетини почело је Златиборско културно лето. Видовданске културне свечаности одржавају се на Златибору традиционално под покровитељством чајетинске општине и уз финансијску и логистичку подршку Туристичке организације Златибор. Програм су својим наступом употпунили сопран Оливера Тичевић и глумци Ана Саклић и Слободан Љубичић.

Добитници плакете „Видовдански витез“ су: за културу новинар РТС Бранко Станковић, за музику Сања Илић, за медицину проф. др Душан Шћепановић, а за улагање у туризам Мирољуб Алексић, председник

„Алко групе“. Плакете су добили и витез српске глуме, глумац Лазар Ристовски, затим витез српског сликарства, сликарка Даница Масниковић, и витез српског спорта, аутомобилски ас Микица Веснић.

Чланови Организационог одбора Видовданских културних свечаности на Златибору оцењивали су вредности које одликују хуманост и професионализам. У складу с тим начелима престижно признање припало је истакнутим представницима различитих области друштвеног живота наше земље, који су својим људским и професионалним квалитетима допринели развоју професије и целокупног друштва.

М. Павловић

ИЗ БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ЗВЕЗДАРА

Позив на такмичење и игру

Поводом предстојећег обележавања Међународног дана старих (1. октобар), Волонтерски сервис београдске општине Звездара и Одељење за друштвене делатности те општине одлучили су да распишу конкурс за „најинспиративнију, најкреативнију, најпоруку и најидеју о достојанственој, успешној и испуњеној старости и старењу“.

Радмила Урошевић из Одељења друштвених делатности општине Звездара каже да је циљ конкурса да афирмише здраве стилове живота, активну и достојанствену старост, међугенерациску солидарност и одговорно старење. Она напомиње да је конкурс намењен свим генерацијама и грађанима који желе да одговоре на задату тему – „Тајна лепе старости“.

Конкурсом се позивају сви они који су већ у трећем добу или су му се приближили, деца и млади који воле и поштују баке и деке, да пошаљу своје писане или куцане приче, поезију, цртеже, слике, занимљиве фотографије, снимке јер су, каже се у конкурсу, дозвољене све форме и технике. Није ограничен број радова који се шаљу, а они се могу послати поштом или предати лично у општини Звездара или проследити електронским путем на мејл волонтерског сервиса општине.

Рок за слање радова је 16. септембар, а проглашење најуспешнијих и доделу награда званичници Звездаре заказали су за 1. октобар. У овој општини истичу да задржавају право да пристигле радове јавно представе, како кажу, „у циљу афирмације позитивне слике о старости и старењу и унапређења видљивости свакодневног живота најстаријих суграђана“.

Љ. Миленковић

Летње посластице

Воћне салате

Салата од разног воћа

Састојци: 2 банане, мања диња, 2 наранџе, 3 јабуке, 3 крушке, већи грозд, 200 г шљива, лимун, 4 кашике жутог шећера, 100 г лешника.

Начин припреме: банане, дињу, наранџе очистити и исећи на мање комаде. Јабуке и крушке опрати, очистити и исећи на коцке. Грозд опрати, одвојити зрна и пресећи напола. Шљиве очистити од коштице, исећи на четвртине. Лешник крупно самлети. Све ставити у дубљу чинију, прелити соком лимуна, шећером и ванилом, додати лешник. Лагано измешати. Оставити у фрижидеру да се охлади.

Салата са циметом

Састојци: 2 јабуке, 2 банане, 10-ак јагода, 5 купина, 500 мл воћног јогурта, 3 кашике жутог шећера, цимет.

Начин припреме: у посуди измешати јогурт, шећер и цимет по жељи. Воће опрати, очистити и исећи на ситно. У 3-4 посуде за сладолед сипати јогурт на дно. На јогурт распоредити мешавину воћа. До служења држати у фрижидеру.

Салата у лубеници

Састојци: мања округла лубеница, 100 г боровница, 150 г јагода, 150 г малина, 150 г купина, 100 г рибизле, 4 кашике прах шећера, ванил шећер, лимун.

Начин припреме: лубеницу пресећи мало изнад средине. Ножем украсно исећи ивице. Извадити само средину лубенице, одстранити коштице, остатак исећи на коцкице или кашичицом правити куглице. У чинији помешати опрано и очишћено воће, додати средину лубенице. Посути прах шећером и ванилом. Додати сок лимуна. Лагано измешати па ставити у средину лубенице. Ставити у фрижидер да се добро охлади.

Напомена: по жељи се може додати мало рума или мараскина и украсити шлагом.

Воћне торте

Торта од кајсија и бадема

Састојци: 4 јаја, 220 г шећера, 100 г бадема, 50 г брашна, 2 кашичице прашка за пециво, 1 кг кајсија, лимун, 2 кесице желатина, 500 г неслаганог сремског сира, 500 мл слатке павлаке.

Начин припреме: раздвојити беланца и жуманца. Беланца улупати у шам. Жуманца умутити са 120 г шећера. Брашну

додати млевени бадем и прашак за пециво, па додати у жуманца. Затим додати лагано умућена беланца. Масу сипати у модлу за тарту обложену папиром за печење. Пећи у рерни загрејаној на 180 степени око 30 минута. Охладити.

У међувремену очистити кајсије. Четвртину кајсија исецкати на коцке, а

четвртину исећи на кришке. Остатак измиксовати са 100 г шећера, соком лимуна. Једну и по кесицу желатина потопити у мало воде да набубри. Помешати сир, кашу од воћа и рендану кору лимуна. Све измешати. Уз мућење додати желатин. Додати сецкане кајсије. Измешати. Оставити мало да почне да се стеже, додати 350 мл умућене павлаке.

Тесто пресећи напола. Једну половину ставити у калуп за тарту. На тесто ставити пола фила, па другу кору, одозго ставити другу половину фила. Одозго украсити кришкама кајсија, оставити у фрижидер да се стегне неколико сати. Извадити, скинути обруч калупа и украсити околом остатком шлага.

Чизкејк без печења

Састојци: 300 г млевеног кекса, 100 г маслаца, 1 дл млека, 500 г сремског неслаганог сира, 2 кесице шлага, лимун, 250 г шећера у праху, 2 ванил шећера, 300 г разног бобичастог воћа, прелив за тарту који се кува.

Начин припреме: Замесити млевени кекс, 50 г маслаца и млеко у компактну масу и ставити на дно тепсије, подићи по ивицама (најбоље округла тепсија за тарту којој се скидају странице).

Шлаг умутити по упутству, део воде заменити соком лимуна. Умутити сир, 200 г шећера, 50 г маслаца и ванил шећер. У умућен шлаг додати сир, са свим осталим састојцима. Умућен крем ставити на кору. Оставити у фрижидер, а у међувремену скувати прелив.

Прелив: узети воће и употребити сок који је пустило. Ако је потребно додати мало воде да буде око 450 мл, додати 50 гр шећера. Прелив припремити према упут-

ству. Кратко прокувати уз стално мешање. Мало прохладити па ставити на крем. Држати у фрижидеру неколико сати.

Напомена: прелив за тарту се може заменити са 1-2 кашике густина, или желатином.

Припремила: Софија Доминковић

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Основни Office Toolbar (16)

Убацивање графикана – опција Format

Користимо је за форматирање селектованих делова или целог графикана. Састоји се из следећих палета:

Палета Current Selection – користимо је за селектовање елементна графикана да бисмо могли да им променимо формат (**Chart/Plot Area**), за отварање дијалог бокса за форматирање да би се прецизно подесили селектовани елементи графикана (**Format Selection**), уклањање тренутног форматирања графикана (**Reset to Match Style**);

Палета Shape Styles – користимо је за промену стила и боје стила приказивања позадине графикана (**Shape Styles**), бојење унутрашњости облика графикана (**Shape Fill**), одређивање боје, ширине и стила линије изабраних ивица графикана (**Shape Outline**), као и за примену визуелних ефеката (сенка, сјај, рефлексива, или 3-д ротација) на изабрани облик графикана (**Shape Effects**);

Палета WordArt Styles – користимо је за избор стила селектованог текста графикана (**WordArt Styles**), избор боје селектованог текста графикана (**Text Fill**), одређивање боје, ширине и стила линије за ивицу селектованог текста графикана (**Text Outline**), као и за примену визуелних ефеката (сенка, сјај, рефлексива или 3-д ротација) на селектовани текст (**Text Effects**);

Палета Arrange – ова опција се активира када постоји више од једног графикана и користимо је за постављање графикана на жељену позицију у тексту који се аутоматски форматира око графикана (**Position**), за постављање селектованог графикана испред свих осталих графикана (**Bring Forward**), постављање селектованог графикана иза свих осталих графикана (**Send Backward**), постављање графикана на разне позиције у тексту (**Wrap Text**), за поравнање ивица више селектованих објеката графикана (**Align**), груписање објеката графикана тако да се они могу посматрати као један (**Group**), као и за ротирање графикана (**Rotate**);

Палета Size – користимо је за подешавање висине графикана (**Shape Height**) и ширине графикана (**Shape Width**).

Палета Links

Састоји се из икона:

Икона	Име	Користи се за:
	Hyperlink	повезивање изабране речи из неког документа за неки други документ писан у Word-у или неки други фајл рађен у било ком програму (нпр. Web страница);
	Bookmark	креирање имена (назнака) које су везане за неки специфични део документа (реч или део текста) да бисмо се са било које позиције у документу коришћењем тих имена могли брзо вратити на тај специфични део (реч или део текста);
	Cross-reference	повезивање ознака које смо унели испод неких слика или објеката у тексту (нпр. слика 1) са објектима у тексту као што су слике, заглавља, објекти и табеле. Cross reference (унакрсни знаци) аутоматски се

ажурирају уколико се садржај помера на другу локацију. Убацују се као хиперлинкови.

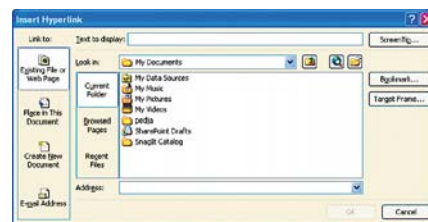
Hyperlink

Помоћу Hyperlink-а можемо лагано да прелазимо са стране на страну, или да једну реч са странице повежемо за други документ писан у Word-у или у било ком другом програму.

Поступак је:

1. маркирамо реч за коју желимо да вежемо неки фајл;
2. изаберемо опцију **Insert**;
3. кликнемо на икону **Hyperlink** у палети **Links**;
4. у прозору **Insert Hyperlink** кликнемо на **Browse for File**;
5. на позицији **Look In** изаберемо жељени уређај (нпр. C, D, ...);
6. два пута кликнемо на фолдер са фајлом који желимо да вежемо за тражену реч;
7. два пута кликнемо на жељени фајл;
8. кликнемо на дугме **OK**;
9. кликнемо на икону **Save**.

Напомена: Реч коју смо везали за фајл постаће подвучена и промениће боју. Када курсор миша доведемо на њу и притиснемо тастер **Ctrl**, он се претвори у шаку, кликнемо на реч и на екрану ће се појавити садржај фајла за који смо везали ту реч.

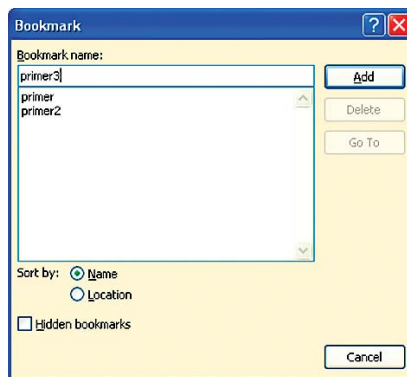

Bookmark

Користимо је за креирање имена – назнака које су везане за неки специфични део документа (реч или део текста) да бисмо се са било које позиције у документу коришћењем тих имена могли брзо вратити на тај специфични део (реч или део текста);

Поступак је:

1. маркирамо реч или део текста коме желимо да додамо неко име (назнаку) да бисмо се са било које позиције у документу коришћењем тог имена могли брзо вратити на тај специфични део (реч или део текста);
2. кликнемо на икону **Bookmark**;
3. у поље испод опције **Bookmark name** укуцамо име које нас везује за маркирану реч или део текста;
4. кликнемо на дугме **Add**.
Када са било које позиције у документу желимо да се брзо вратимо на неки специфични део текста, поступак је:
 1. кликнемо на икону **Bookmark**;
 2. у поље испод опције **Bookmark name** кликнемо на име које нас везује за маркирану реч или део текста;
 3. кликнемо на дугме **Go To**;
 4. рачунар ће нас вратити и приказати нам жељену реч или део текста;
 5. кликнемо на дугме **Close**.

Предраг Јовановић

Наставиће се

УДРУЖЕЊЕ ПИРОЋАНАЦА НА IV ФЕСТИВАЛУ СТАРОПЛАНИНСКИХ ЈЕЛА У ТЕМСКОЈ

За очување и развој села

Петнаест километара северозападно од Пирота, у подножју Старе планине, налази се село Темска. Иако је друго по величини у пиротској општини, има само 908 становника, по попису из 2002. Даље опадање броја становника је забрињавајуће и мештани Темске чине велике напоре како би зауставили депопулацију и исељавање. У томе им подршку пружају и општина Пирот и друге организације, али и појединци.

Своју развојну шансу Темска има у сеоском туризму, у понуди гастрономских специјалитета из старопланинског подручја, у понуди лековитог биља и мелема, али и у промоцији истраживачког рада на свом подручју. Овакве развојне пројекције темеље се на неким материјалним чињеницама. Наиме, у околини Темске постоје трагови насеља из римског доба. Ту је и средњовековна тврђава и манастир Светог Ђорђа из 14. века, познат као Тамачки манастир. Само село је добило назив по средњовековном граду који је ту постојао. Близина Бабиног зуба на Старој планини навела је становнике Темске да размишљају и у правцу туризма у зимском периоду. Почетком 2012. Удружење Пироћанаца у Београду подржало је иницијативу МЗ Темска за изградњу жичаре од села Темска, преко атара села Рудиње до туристичког центра Јабучко равниште на Старој планини, а општина Пирот је касније одобрила овај пројекат.

Један од почетних корака у правцу развоја села начињен је пре неколико година организовањем Међународног истраживачког кампа „Стара планина“. Стотине студената из Србије и других држава сваке године бораве током јула у Темској настојећи да упознају и проуче живи свет, етнолошке вредности овог подручја, археолошке вредности Старе планине, како би омогућили процену потен-

цијала за развој одрживих видова туризма.

Од истраживача се очекује да бар покушају да нађу одговор на питање како зауставити нестајање села на Старој планини, а издвајамо ангажовање удружења грађана „Млади за туризам“ које прави попис

домаћин еколошког кампа за студенте биолошких наука. Председник општине Пирот, Владан Васић, отворио је овогодишњи фестивал истичући велики значај оваквих манифестација за очување и развој села. И директор Туристичке организације, Братислав Златков,

букама и са тиквом, разноврсни ситни колачи и најзад доста сезонског воћа.

Жири је имао тежак задатак да из овако богате понуде издвоји најбоље. Да сви заслужују признање потврђују задовољни домаћини, учесници и премадовољни гости, као и празне

битних локација, туристичких активности, смештаја, пумпи, ресторана, и све то уноси на Гугл (Гугл мапирање). Ту су и друге активности – еколошке акције, уређивање пешачке и бицикличке стазе, сигнализација, чишћење корита реке Темштице, откривање и обележавање дивљих депонија итд. У овим активностима учествују не само станари кампа, већ и мештани села Темска и сви заинтересовани из Пирота и околине.

Последње четири године у оквиру Међународног кампа организује се изузетно занимљива гастрономска манифестација – Фестивал старопланинских јела. Четврти фестивал старопланинских јела одржан је 20. јула у селу Темска, у организацији локалне Месне заједнице, која је, у сарадњи са Туристичком организацијом,

изразио је задовољство што је ова манифестација привукла више хиљада учесника, а председник Савета месне заједнице Темска, Томислав Панчић, рекао је да је фестивал права прилика да се виде и дегустирају традиционална старопланинска јела и да се прикажу гастрономске вештине локалних домаћица.

Специјалитета је било у изобиљу: сармице у липовом и виновом листу, пихтије од боба, белмуш, љутиница, ован на хајдучки начин, јагњетина и јанија, пиротска пеглана кобасица, свадбарски купус, пребранац, паприка пуњена киселим купусом, месом и кајмаком и качкаваљем, разне врсте пита, погача, хлеба, сирева и производа од млека, козји сир у маслиновом уљу са ароматичним старопланинским биљкама, печурке. А од слаткиша: крофне, тулумбе, ђевреци, сутлијаш, пита с ја-

шерпе, лонци, тепсије... Све је у сласт поједено тако да се за следећу годину мора размишљати о проширењу понуде и повећању броја учесника.

Овогодишњи фестивал је био обогаћен и мастер курсом за хотелијере, угоститеље и домаћине категорисаних домаћинстава, који је водио Стамбол Герштамов, шеф кухиње хотела „Континентал“ из Београда. Посебан тон овом окупљању дали су фолклорни ансамбл и хор Дома културе из Пирота и КУД Дукач.

Права је штета што једна овако успешна и несвакидашња манифестација није била боље медијски пропраћена, а може послужити као пример добре праксе другим селима и њиховим развојним програмима.

Драгана Динић,
председница Удружења
Пироћанаца у Београду

Победници из Сремске Митровице

Додела признања

СМОТРА ХОРОВА И ПЕВАЧКИХ ГРУПА СРП ВОЈВОДИНЕ У ЗРЕЊАНИНУ

Најбољи хор „Сремци”

Зграда зрењанинског позоришта „Тоша Јовановић” са најстаријом очуваном барокном салом у Србији била је 27. јуна, са својом савршеном акустиком, прави амбијент за одржавање већ традиционалног надметања хорова и певачких група Савеза инвалида рада из целе Војводине.

– Дивно је данас бити на челу СРП Војводине и рећи да је на једном месту окупљено сто чланова хорова из седам општинских организација инвалида рада са територије Војводине. Ову манифестацију реализујемо јер сматрамо да је потребно да се и на овај начин окупимо и исказемо своје умеће, креативност и знање. Министарство рада, запошљавања и социјалне политике подржало нас је и у овој програмској активности, те је делимично учествовало у финансирању овогодишње смотре хорова, на чему смо им захвални. Захваљујемо и Општинској организацији инвалида рада Зрењанин и њеном

председнику Стевану Радишићу јер су одлични домаћини ове манифестације – рекла је председница СРП Војводине, Стана Свилаоров, на свечаном отварању смотре.

У складном једногласју и вишегласју хориста уживали су бројни гости међу којима су били и мр Слободан Гамбер, заменик директора Покрајинског фонда ПИО, Станко Нимчевић, потпредседник СРП Србије, Душко Радишић, помоћник градоначелника Зрењанина, Милан Звекић, директор Филијале РФ ПИО Зрењанин, Славојка Кљакић и Мирјана Бабин из покрајинске организације СРП.

Свој певачки репертоар у барокном здању зрењанинског позоришта извели су: Певачка група „Падина” ОО Ковачица, Певачка група „Здравичар” ОО Пландиште, Певачка група „Топарт” ОО Сента, Хор „Златни глас” ОО Шид, Певачка група ОО Сомбор, Хор „Сремци” ОО Сремска Митровица и Хор „Граднулички бисери” ОО Зрењанин.

Зорица Кеџић, примадона у пензији, била је, као и претходних година, задужена за стручну оцену наступа – за најбољи је проглашен хор „Сремци” из Сремске Митровице, другопласирани је био хор „Граднулички бисери”, а треће место освојила је Певачка група из ОО Сомбор.

Станко Нимчевић је истакао да су овакве активности и манифестације веома корисне за пензионере и инвалиде, јер се они кроз њих потврђују као личности и показују да их друштво није заборавило. Помоћник градоначелника, Душко Радишић, предложио је да ова манифестација прерасте у регионалну смотру хорова, кроз пројекте са суседним земљама са којима Зрењанин већ сарађује, што је и прихваћено.

На крају смотре хоровођама и представницима њихових општинских организација уручене су захвалнице и признања за успешан наступ.

М. Мектеровић

МУЖЉА КОД ЗРЕЊАНИНА

Спортске активности пензионерки

Средином јуна у зрењанинском приградском насељу Мужља, у организацији Спортске секције Месне организације Мужља ОУП-а Зрењанин, одржана је VI Мала олимпијада пензионерки, на којој се такмичило пет екипа. Екипе Мужља I, Мужља II, МОР Меленци, МОР Граднулица – Зрењанин и ОУП Стара Моравица из општине Бачка Топола надметале су се у пикаду, бацању металних плочица и висиој кугли.

Мужљанке су искористиле предност домаћег терена, па је екипа Мужља I победила у дисциплинама пикадо и висиој кугли, а екипа Мужља II у баца-

њу металних плочица. Према речима Петра Ђорђевића, секретара Општинског удружења пензионера Зрењанин, првопласираним екипама су уручени златни пехари и златне медаље, а остале екипе су добиле захвалнице. Љиљана Петров, председница ОУП Зрењанин, доделила је координатору за спорт, Салма Карољу, златну плакету за организацију спортских активности.

По завршетку Олимпијаде за учеснице је приређен заједнички ручак током којег су се оне боље упознале, уз договор да се поново окупе и наредне године.

М. М.

Напољу 38, унутра 18 степени. Не зна се кад је горе, кад уђете (озноје-ни) или кад изађете („прехлађени“). Пресече вас у сваком случају нагла свежи-на екстремно расхлађене просторије, као и треперава врелина прокључалог асфалта.

У току само једног дана температурним шокovima изложени сте безброј пута, чим са улице закорачите у продавницу, канцеларију, кафић, градски превоз (осим кад тамо на делу није други најгори сценарио, покварено грејање, па су седишта буквално ужарена), а и у рођеној кући предах не мора да буде загарантован уколико нисте благовремено постигли породични консензус о идеалној температури.

Занимљиво је сада питање како смо уопште живели док нису измишљени клима уређаји. А живели смо, и то изгледа много једноставније. Кад је вруће, вруће је. И готово. Свако се склањао и расхлађивао како је знао и умео. По кућама је било вентилатора, али ни то баш није било правило.

Са еркондишном је стигао дашак нових стандарда живљења, веће комоције и слободe избора. Наравно, од почетка је сматран симболом луксуза и као такав представљао ствар престижа. Ту угодност у први мах могли су да осете само гости најбољих хотела, па запослени у најбогатијим фирмама, а онда брзо, врло брзо, од „измишљотине“ за богаташе клима уређаји постали су и код нас обавезни део покућства.

Не прође дан без бар два телефонска позива сервисера за одржавање „климе“ који нуде своје услуге и, што је симптоматично, причу почињу без претходног питања дали уопште поседујете уређај. Сматра се као нормално да имате.

Истини за вољу, треба бити тврдоглав до ограничености, па не признавати добре стране расхлађивача ваздуха који су у приближно оваквој форми стари читав век, док су своје начине освежавања познавале и примењивале све цивилизације још од старих Римљана.

Са становишта корисника, поготово оних који су то против своје воље, главни проблем није у самим уређајима, већ у њиховом несмотреном или што би се модерним речником рекло, ексцесивном коришћењу. Пример с почетка текста није измишљен, а има и горих случајева, да се температура у просторији снизи толико да је за боравак неопходан не лагани огртач, већ дебели џемпер.

Узалуд стручњаци опомињу да разлика између спољне и унутрашње температуре не сме да буде већа од седам до десет степени. Само у таквим условима долазе до пуног изражаја све предности климатизације, као што је опште побољшање атмосфере у просторији, па самим тим радних услова и учинка, повећање менталне и физичке активности, смањење присуства инсеката и паразита и коначно унапређење квалитета ваздуха.

Неке лоше стране немогуће је избећи, а небригом и неадекватним одржавањем после-

дице се погоршавају. То се пре свега односи на могуће респираторне инфекције код осетљивих особа, упалу грла, синуса, ока (конјунктивитис), а нису безначајне ни сметње изазване буком током самог рада уређаја.

Међутим, највећа опасност крије се у занемаривању обавезе сталног проветравања и редовног чишћења филтера који може да буде легло великог броја клица, укључујући и смртоносну бактерију легионелу. Ипак, ти екстремни случајеви везују се углавном за велике системе, рецимо болнице, док је у приватним становима и кућама такав ризик минималан.

Постоји још једна опасност, и то на много већем, заправо, много вишем нивоу. Поред осталих врста расхладних уређаја (фрижидери, замрзивачи...) и еркондишни заузимају место на листи оптужених за угрожавање Земљиног озонског омотача. Штавише, та се опасност непрекидно повећава, с обзиром на то да су „климе“ у целом свету од луксуза постале роба у широкој употреби. Поготово је у пробуженим азијским цинковима, Индији и Кини, потрошња ових артикала у вртоглавом порасту. Истовремено расте и проблем садржан у расхладним гасовима.

Још 1987. године, такозваним Протоколом из Монреала, забрањена је употреба гасова који директно оштећују озонски омотач и та се забрана поштује, поготово у богатим земљама које су могле себи да приуште брзу технолошку операцију замене опасног гаса безопасним. У Кини и Индији то, разумљиво, иде спорије, а додатни проблем је и у самој замени. Гас који се сада ставља одиста није више директно опасан за омотач, али и те како утиче на ефекат стаклене баште, израчунато је чак 2.100 пута више него угљен-диоксид. Процењује се да би при садашњој стопи употребе ове унапређене гасне смеше, до 2050. еркондишни били одговорни за чак 27 одсто глобалног загревања на планети, напомиње „Њујорк тајмс“.

Другим речима, неповољни исход је неизбежан пре или касније. Невоља је што нема ни брзих ни лаких решења, а потенцијално тржиште ће се у перспективи само ширити. Ко је могао да помисли да ће клима уређаји једном бити тражени и у некад хладној и тмурној Британији. Мењају се времена, укуси, мења се и клима, али сваку промену прате и неслућене последице.

Д. Драгић

Банкрот Детроита плаћају пензионери

Вест управо минулог месеца која је одjekнула широм света био је банкрот Детроита, некада петог америчког града по броју становника, некадашњег симбола њене индустријске моћи и седишта аутомобилске индустрије. Јер тамо су свој успон (привремени), пад и (у последњих неколико година) васкрснуће имали чланови „велике тројке“: „Џенерал моторс“, „Форд“ и „Крајслер“.

Детроит је дуго делио њихову судбину, али оно што се догодило пре око пет година – такозвана велика рецесија, што је друго име за најпре велику финансијску, а потом и економску кризу која је почела у Америци и врло брзо захватила цео свет – више је погодило град него његове индустријске перјанице.

Великим произвођачима аутомобила је прво у помоћ, са фантастичних 80 милијарди долара (што је, поређења ради, двоструки бруто национални производ – годишњи салдо свих економских активности Србије), прискочила савезна држава, а потом страни инвеститори (већински власник „Крајслера“ данас је италијански „Фијат“). Али град, чије становништво је почело нагло да се осипа (Америка је велика, па су многи кренули „трбухом за крухом“), није имао ту срећу.

Детроит је на врхунцу своје моћи имао 1,7 милиона становника, а данас их је само нешто више од 700.000. У његовом урбаном језгру још су импресивне вишеспратнице и „шопинг молони“, а однедавно и блештеће коцкарнице. Али, чим се изађе из строгог центра, наилази се на призоре пропасти. Тамо је чак 80.000 напуштених кућа и станова који зарастају у коров и постају руине.

Званичан захтев за покретање стечаја – да би се изашло крај са повериоцима и дугорочним обавезама које више не

могу да се сервисирају, а чији је укупан збир чак 18 милијарди долара – поднет је 18. јула. Био је то, с обзиром на величину града и његов значај, досад највећи случај финансијске пропасти једног центра у САД, где иначе није реткост да нека административна јединица прогласи несолвентност и затражи заштиту од кредитора.

ве, полицајца, ватрогасаца и других који су били на њеном платном списку.

Принудни управник Кевин Ор је затражио „значајно кресање пензија“, као елемент фискалне стабилизације града, са образложењем да је то једини пут, јер пара једноставно нема.

У САД нема пензијског система на савезном нивоу: свака од 50

узбуну и на суду успели да издејствују да се захтев за стечај привремено блокира. Аргумент који је том приликом употребљен био је веома уверљив: пензије прво штити устав државе Мичиген, јер проистичу из радног уговора у коме је једна страна – бивши запослени, данас пензионери – испунила све своје обавезе.

Уговор, по највишем закону Мичигена, иначе државе са 10 милиона становника, а и по елементарној правној логици, не може да се раскине само актом једног уговорача, поготово што ванредни разлози за то нису предвиђени.

„Да ли град има проблем? Има. Да ли смо га ми створили? Нисмо“ – суштина је свих пензионерских коментара.

**Неизвесна примања
око 20.000 бивших
службеника,
полицајца и ватрогасаца**

Пре тога, у марту ове године проглашено је фискално ванредно стање и држава Мичиген, на чијој територији је Детроит, именовала је принудног управника града.

Пошто је он, уз сагласност гувернера Мичигена, поднео захтев за покретање стечајног поступка, истог момента је постало очигледно да ће највеће жртве постати они који су у оваквим драмама најмање заштићени: нешто више од 20.000 детроитских пензионера – бивших службеника градске упра-

држава и свака локална административна јединица то регулишу самостално, углавном по принципу „дефинисаних бенефита“ – запослени знају каква ће им, у односу на плату, бити пензија.

Они који раде у приватном сектору, дакле већина Американаца, то решавају преко радних уговора са својим послодавцима, који подразумевају мање извесности (уплате се врше у фонд чије финансијско здравље зависи од ђуди берзи).

Синдикати који заступају детроитске пензионере су подигли

Проблем је иначе настао тако што су уплате у пензијски фонд одлагане за „боља времена“ која никако нису долазила, док је предност давана намиривању других обавеза. Све у свему, овај фонд је прикраћен за 3,5 милијарди долара, што са пропуштеним уплатама за здравствено осигурање од 5,7 милијарди, чини половину обавеза које не могу да буду подмирене.

Велика правна битка је почела, али реалности нису на страни детроитских пензионера.

М. Бекин

ЉУБОВИЈА

Регата одушевила све учеснике

Велика Дринска регата, одржана од 16. до 21. јула, и ове године је привукла велики број учесника који су се чамцима спуштали 40 километара низ Дрину, од Рогачице до Љубовије.

На овогодишњој јубиларној 20. регати било је више од 12.000 учесника. Међу њима и неколико стотина пензионера, оних који су били спремни да плове реком пуних девет сати, колико је било потребно да се стигне на циљ.

– Пловити овом дивном реком, уживати у прелепом приобаљу и дружити се са регаташима из разних крајева Србије и иностранства, доживљај је који се памти. Један дан проведен на регати више ми је пријао него три дана у некој од бања у које

сваке године одлазим на одмор – прича најстарији учесник регате, 79-годишњи Угљеша Торбица из Новог Бечеја.

Током спуста раздрагане регаташе пратили су звуци два трубачка оркестра. Ширила се песма долином Дрине, пушили

су се роштиљи, у води се хладило пиће, а одважнији су искакали из чамаца и пљивали.

М. М.

ХАЈДУК ВЕЉКОВИ ДАНИ У ЛЕНОВЦУ

У част великог јунака

Традиционална културно-спортска манифестација „Хајдук Вељкови дани“ одржана је 13. јула у Леновцу, родном селу чувеног јунака Хајдук Вељка Петровића. Претходног дана делегације Центра за

културу града Зајечара и Месне заједнице Леновац положили су венце и цвеће на нови споменик Хајдук Вељку подигнут у Зајечару, у улици која носи његово име.

На сам дан манифестације, тринаестог јула, одржана су спортска такмичења у малом фудбалу, надвлачењу конопца и пењању уз конопац. Жарко Бранковић из Београда изабран је за хајдучког харамбашу, а Љубица Љубисављевић из Књажевца за хајдучку лепотицу. Културно-уметнички програм на летњој позорници у Леновцу трајао је скоро четири сата. Наступили су аматери из Кладова – КУД „Полет“, Зајечара – Фолклорни ансамбл Центра за културу, чланови Удружења за неговање традиције „Извор“ и дувачки оркестар „Златне трубе“ из Књажевца. Веома запажен био је наступ чланова драмског студија Центра за културу града Зајечара, са дијалогом о Хајдук Вељку Петровићу. Специјални гост вечери била је Невена Божовић, финалиста „Првог гласа Србије“. Манифестација је завршена спонтаним саборским колом.

М. Славковић

ВРЊАЧКА БАЊА

Карневал пратило више од 300.000 људи

Овогодишњи, девети Међународни врњачки карневал још једном је потврдио да је једна од најпосећенијих манифестација на Балкану и круна туристичке сезоне у Врњачкој Бањи.

Карневал је, по евиденцији

Туристичке организације Врњачка Бања, за осам карневалских дана, од 14. до 21. јула, „довоео“ више од 300.000 посетилаца. Врњачка Променада била је једна велика сцена на којој су се готово непрекидно одржавали концерти, карневалске

приредбе, позоришне представе, маскенбали, изложбе, спортска такмичења, журке... Главни догађај манифестације, велика карневалска поворка, окупила је више од 40 карневалских група из земље и иностранства. Око 2.500 учесника карневала

из свих земаља бивше Југославије, Бугарске, Румуније, Италије, са Кубе, продефиловало је Променадом, и оригиналним костимима и кореографијама „оставило свој траг“, како је и гласио слоган овогодишњег карневала.

Карневалска атмосфера владала је и у врњачким кафићима, кафанама и ресторанима, а све је завршено великим ватрометом. Организатори су обећали да ће наредни, десети карневал бити још садржајнији, квалитетнији и занимљивији и да ће, у духу јубилеја, следеће године бити продужен на 10 карневалских дана.

Д. Ивановић

АНА ПЕЈИЋ, ПЕНЗИОНЕРКА ИЗ РУМЕ

Са разбојем у Лондон

Уникатне женске торбе Ана Пејић из Руме изазвале су недавно велико интересовање и љубитеља уметности у Лондону. Торбе ткане од природних материјала најпре су у јуну видели Румљани, а раније је ова пензионерка учествовала и на изложбама у Београду и на Петроварадину.

– У Лондон сам носила и разбој, тако да сам посетиоцима показала како се овај стари занат ради у Србији. Били су изненађени, јер нико до сада, како су ми казали, није ткао пред њима. На том тргу уметници излажу своје радове, а током целог дана ту се

шетају како становници Лондона, тако и бројни туристи – каже Ана Пејић за наше новине.

У Лондон је понела више од педесет торби. Њихова основа је ткана, а за дораду су коришћени готово сви ручни радови.

– Осам месеци сам радила од јутра до мрака, а за једну торбу било ми је потребно најмање недељу дана – додаје Ана.

За ткање је користила сирови памук и кудељу, од најфиније до најгрубље. Каже да јој је кудеља са срмом најомиленији материјал за рад.

– Од потомака једне баке у

Војводини успела сам да купим кудељу коју је она прела. Кудеља је четрдесетак година чувана у шкрињи и, на моје задовољство, од ње сам направила уникатне торбе које ће сада носити и жене на лондонским улицама – истиче Ана.

Овој пензионерки ткање доноси велико задовољство, каже да је смирује и да јој одвлачи мисли од свакодневних брига. Додаје још да јој је велика жеља да се она и њени радови нађу и међу уметницима на парискком Монмартру.

Д. Р.

НОВИ САД

У сусрет Олимпијади

Удружење пензионера града Новог Сада и ШС Новог Сада организовали су 12. јула квалификациони турнир за своје чланове и кориснике услуга Геронтолошког центра. Циљ турнира био је да Удружење селектује најбоље шахисте за овогодишњу Олимпијаду спорта, здравља и културе трећег доба у Врњачкој Бањи. Синиша Бранков, потпредседник Удружења, каже да ће се њихови спортисти-ветерани први пут на Олимпијади надметати и у шаху.

– Осим Удружења, део средстава за ову намену обезбедила је и Градска управа Новог Сада – објаснио је Бранков.

Драган Мискин, председник Спортске секције Удружења, каже да ће двоје првопласираних са турнира бити део екипе, а трећег члана одредиће дуел између трећепласираног са овог турнира и победника квалификационог такмичења које ће Удружење организовати почетком августа.

Прво место на турниру освојио је Милан Илић, друго Душан Младеновић а треће Богољуб Данковић. **М. М.**

БЕОГРАД

Удружени на Регату

Удружење инвалида рада из Железника и Удружење пензионера са Белих вода заједнички су путовали на Дринску регату.

Поред тога што су пратили регату, слободно време су искористили да посете Соко-град, на неколико километара од Љубовије. Овај вредан историјски споменик је заиста уређен, а до њега се лако долази асфалтним путем. У том комплексу

одржавају се и многе акције, а најпознатија је „Моба”, на којој се окупљају млади из дијаспоре.

Организација, пут и боравак протекли су у најбољем реду, кроз крајеве као из бајке. Куд год да се путник окрене, пуца поглед на Рађевину, Подгорину, Азбуковицу и друге пределе. Па ипак, поред свих ових природних богатстава и лепоте, свуда је приметно сиромаштво, па се човек мора запитати – зашто је то тако. **М. Р.**

БЕОГРАД

Активни Чукаричани

Општина Чукарица је недавно завршила уређење простора за најстарије становнике Железника. Чланови Удружења пензионера Железника иначе су веома активни на многим пољима, те је ово удружење за своје чланове за долазећу грејну сезону већ обезбедило више од пет стотина тона угља и око пет стотина кубних метара огревног дрвета.

Дружење је веома битно овим пензионерима, али не заборављају ни своје болесне и изнемогле чланове. Редовно их посећују и уручују им пакете са основним прехранбеним и хигијенским потрештинама.

Планови за даљи рад Удружења су веома амбициозни. Између осталог, имају и школу цртања и сликања коју могу да похађају сви који то желе.

Пензионери из Железника су и велики љубитељи природе. Тако у Сремачкој шуми имају свој део који одржавају и користе за излете. **М. Р.**

ЛОЗНИЦА

Обележен дан УПРУПОЛ-а

Удружење пензионисаних радника унутрашњих послова Лознице (УПРУПОЛ) 14. јуна обележило је седму годишњицу оснивања и рада.

Ово је прва невладина, неполитичка и недобитна организација која је регистрована у историји службе унутрашњих послова у Лозници. Циљ удружења је окупљање и дружење пензионисаних радника унутрашњих послова, пружање помоћи најугроженијим члановима, сарадња са другим удружењима у Србији, организовање излета, другарских сусрета и сл.

На свечаној седници Управног одбора председник Рајко Видић је изложио шта је све урађено у протеклих седам година. Поводом дана УПРУПОЛ-а, у оквиру реализације пројекта остваривања социјално-хуманитарних активности, више од 30 најугроженијих чланова добило је пакете са намирницама и средствима за хигијену. Основни критеријуми за доделу ових пакета су били: пензије ниже од просечне у 2012. години, старији, болесни и чланови који живе сами.

Овај пројекат је наишао на веома позитивне реакције чланства, а подржала га је и градска управа Лознице, која је за његову реализацију Удружењу дала 60.000 динара. **З. С.**

КЊАЖЕВАЦ

Опијени озоном на Озрену

Удружење пензионера Књажевца организовало је једнодневну посету Сокобањи и Јошаничкој бањи.

– Најпре смо посетили Озрен, озренске шуме и језеро. Неколико часова удисали смо чист планински ваздух пун озона. У повратку смо се спустили у Сокобању, разгледали купалишта, њене знаменитости и паркове – рекао је Божидар Митровић, члан Управног одбора Удружења и пратилац групе.

После посете Сокобањи, Књажевчани су се упутили за Јошаничку бању, посетили етно центар, воденицу поточару, изворишта минералне сумпорасте воде. Уживали су у сеоској идили, здравој храни и домаћој кухињи. Домаћини су били веома гостољубиви, а после ручка уз музику се певало, веселило, понеки су и заиграли.

– У поподневним часовима вратили смо се поново у Сокобању и продужили са разгледањем. Веома смо задовољни овим излетом, свима нам је пријало дружење – истакао је Предраг Гмитровић, уз оцену да је излет у потпуности успео, што су потврдили и други пензионери. **Д. Ђ.**

СВРЉИГ

У посети пензионерима Ражња

Делегација Удружења пензионера општине Сврљиг, предвођена председником Миленком Петровићем и секретаром Топлицом Ђорђевићем, посетила је почетком јула своје колеге у Ражњу.

Био је то први сусрет два удружења и повод за разговоре о многим активностима и задацима на побољшању материјално-социјалног положаја ове популације. Ред приче, партија шаха, договори за даљу сарадњу... посета је протекла у тим активностима, рекли су Александар Михајловић, први човек пензионера Ражња, и Миленко Петровић, председник удружења из Сврљига.

У Ражњу је 4, 5. и 6. јула у част Саве Јеремића одржан Сабор фрулаша и народног стваралаштва, и домаћини су упознали госте са овом манифестацијом. Сврљижани очекују узвратну посету колега из Ражња. **С. Ђ.**

РУМА

Сарадња удружења

Чланови Општинског удружења пензионера Рума дружили су се током јуна са колегама из Сопота и Купинова. Како јавља Петар Бабић, председник ОО Рума, најпре су Румљани угостили пензионере из ОО Сопота који су, са члановима Удружења инвалидских пензионера и Геронтолошког удружења из овог места, обишли две изложбе у Завичајном музеју.

С друге стране, 33 чланице Актива жена ОУП Рума боравиле су у Купинову као гошће на дружењу жена у организацији Удружења жена „Мајка Ангелина“. Јованка Кокир, председница, примила је признање у име Актива, а током одлично организованог дружења склопљена су нова познанства и договорене заједничке активности. **М. М.**

СИРОГОЈНО

Редовни прегледи

Општинска организација пензионера Чајетина је наставила са акцијом контроле здравља пензионера по месним организацијама.

У месној организацији удружења у Сирогојну у јуну су биле две екипе – екипа за мерење крвног притиска и нивоа шећера у крви и екипа за преглед вида.

На основу налаза лекарски тим је давао појединачне препоруке пензионерима ком лекару да се обрате. Екипа која је проверавала вид одређивала је неопходну диоптрију, а такође је обезбеђивала и наочаре, и то у четири рате.

У Сирогојну је прегледано близу 100 чланова удружења који су били задовољни што је акција организована. **М. Ј.**

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Потрошачи, опрез!

Често ми се дешава, претпостављам и другима, да у продавници пазарим неки артикул испод кога стоји повољна цена која привлачи пажњу. Али кад дођем на касу, износ на рачуну нема везе са оном ценом која је стајала испод артикла. Зашто је то тако – питам касирку, а она каже због тога што они који пакују робу у рафове не стављају испод праве цене. Случајно или намерно?

Слично се дешава и кад наручујете нешто преко интернета. Кад нађете шта вам треба и питате, свега има, али кад наручите често се испостави да тог производа ипак нема и да мора да се чека. Кажу вам да будете стрпљиви и да

чисти клима уређај иако уопште немам климу, или – да ли знам какву воду пијем и да треба да уградим филтер за пречишћавање.

Размислите о овима што брину нашу бригу – да ли су баш прави. Сами извучите закључак.

Д. Жумић,
Београд

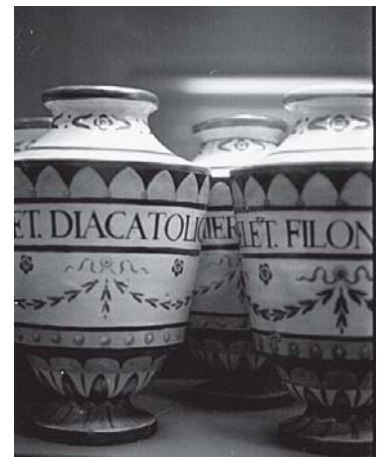
Некад и сад

Апотеке радничког осигурања

Наше радничко осигурање имало је 1934. године три апотеке: у Београду, у Сарајеву и у Загребу. Четврта апотека у Скопљу отворена је тек почетком 1935. године. Наше су апотеке добро уређене. Изгледа да је њихов рад врло користан за радничко осигурање и за лечење болесних радника. Но немамо још довољно података за коначно просуђивање њихове материјалне вредности. Свакако нас стоје лекови у нашим апотекама много мање него у јавним апотекама, урачунавши и све режи-

ске трошкове. Прави успех наших апотека нећемо међутим просудити само по овој уштедњи. Апотеке треба да ефективно смање наше трошкове за лекове, јер ови трошкови опћенито расту и почињу да буду неподносииви за наше осигурање. Успех наших апотека увјетован је и тиме да се оне отварају само тамо где за то постоје предувјети, дакле стварна потреба.

(Средишњи уред за осигурање радника у Загребу, Извештај о пословању за 1934. годину, Загреб, 1935)

Контрола пословања због несташица

У државним и приватним апотекама у Србији спроводи се контрола рада и поштовања уговорних обавеза због несташице појединих лекова. Од 1. априла ове године, кад је ступио на снагу Закон о јавним набавкама, Апотека „Београд“ није добијала нове испоруке лекова и медицинских помагала, и у том периоду је наступила несташица већег броја медикамената у тој установи.

Од следеће године почиње централизована јавна набавка у здравству, у коју ће бити укључена и набавка лекова у државним апотекама. Од 1.470 лекова који су на разним листама, Републички фонд за здравствено осигурање ће обезбеђивати 160 за потребе болница, а остало ће апотеке набављати саме на тендерима. Од централизоване јавне набавке у здравству очекују се милионске уштеде. Апотеке би требало да су већ почеле припреме за тендере, да би се на време знало какви су планови и потребе.

Ј. О.

Дуг за доприносе и камата

? Горан Илић, Крушевац: Пензионисан сам као инвалидски пензионер 2011. године и у решењу које је привремено наложено пише да ми се обуставља 1/3 пензије до измирења доприноса за пољопривредно осигурање од 132.000 динара. Интересује ме да ли се на овај износ наплаћује камата и колико она износи јер у Филијали Крушевац кажу да не знају.

Одговор: На износ дуга по основу неплаћених доприноса за пољопривредно осигурање као и по основу других врста осигурања где је осигураник самостални обвезник плаћања доприноса, увек се наплаћује и камата. Радник Филијале ПИО у Крушевцу није могао да Вам каже колики је износ кама-

те јер камата се обрачунава све време, тј. и за време отплате дуга, па се тај износ стално мења. Стога је потпуно тачно да се тачан износ неће знати до коначне исплате дуговања, одбијањем 1/3 од Ваше пензије, јер ће се дуг сигурно одбијати годинама, а за све то време тече камата на остатак дуга.

Остваривање права на пензију из Аустрије

? Драган И., Свилајнац: Отишао сам у старосну пензију 2009. године са 55 година и бенефицираним стажом од 38 година. Рођен сам 10. 4. 1954. године. Интересује ме да ли имам право на пензију из Аустрије у којој сам радио од 1973. до 1975. године (имам све потребне папире да приложим Фонду ПИО) или морам да чекам да навршим 65 година живота.

Одговор: На остваривање права у Аустрији у којој сте радили од 1973. до 1975. године мораћете да причекате док не навршите 65 година живота. Ово пре свега зато што се стаж са увећаним трајањем који сте остварили у нашој зе-

мљи и по основу кога сте са снижењем старосне границе остварили право на старосну пензију код нас, не признаје у стаж за остваривање права на пензију по споразуму о социјалном осигурању са Аустријом.

Право на поновно запошљавање пензионера

? Славко Петровић, Ниш: Да ли инвалиди који примају државну помоћ (инвалиднину) могу да раде и да при том буду пријављени? Да ли пензионери могу да раде и да буду пријављени? У ком року инвалид пензионер кад ступи на посао мора да буде пријављен, тј. да ли губи право на државну помоћ (инвалиднину)? Да ли инвалид који има инвалидну ману од рођења може да ради непријављен и да прима пензију?

Одговор: Врло је непрецено постављено питање државне помоћи, односно инвалиднине. По Закону о ПИО, од сличних права постоје једино стечена права на привремену накнаду деци са инвалидитетом, односно накнада у висини 50% инвалидске пензије. У оба случаја, ступање у било

који вид осигурања има за последицу престанак исплате накнаде, с тим да по престанку рада, односно осигурања, деца са инвалидитетом могу да наставе коришћење привремене накнаде док инвалиди рада то могу само ако им је ново осигурање или радни однос престао без њихове воље. У супротном,

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

трајно губе право на своју накнаду.

Што се тиче пензија, само старосни пензионери могу да раде и користе своју старосну пензију. То није случај са инвалидском и породичном пензијом које под одређеним законским условима ипак могу да се исплаћују. Инвалидска пензија може да се исплаћује ако орган вештачења потврди инвалидност на основу које је стечено право на инвалидску пензију, а породична пензија се исплаћује у случају да корисник прима уговорену накнаду испод 50%

најниже основице запослених важеће у моменту уплате доприноса. Такође, само старосни пензионери могу на основу накнадног осигурања тражити прерачун већ стечене пензије, ако је осигурање трајало минимум годину дана.

Рок за подношење пријаве на осигурање је три дана. Ако послодавац не поднесе пријаву на осигурање, и омогући тзв. рад на црно, Фонд неће имати податак о осигурању, али тиме се чини тежи прекршај који са собом повлачи новчану казну.

Снижење старосне границе

? Драган Ђорђевић, Обреновац: Занима ме када стичем право на старосну пензију, јер сам 2009. године подносио захтев који ми је одбијен. На то решење сам уложио жалбу јер имам и признатих пет година бенефицираног стажа, међутим и жалба ми је одбијена. Да ли можете на основу података из решења и жалбе да ми кажете када могу да идем у пензију? Напомињем да сам поново отворио самосталну угоститељску радњу и да сам у радном односу.

Одговор: Да бисте остварили право на старосну пензију потребно је да навршите 65 година живота. Како сте радили на пословима на којима се стаж рачуна са увећаним трајањем 11 година, 10 месеци и 22 дана, имате право на снижење старосне границе. У време када сте први пут поднели захтев за остваривање права на старосну пензију, важили су прописи по којима је за ово време могла да се снизи старосна граница за пет година, и Ви с правом очекујете да сада када сте навршили 60 година живота, са снижењем старосне границе имате 65 година живота. Међутим, у међувремену, тачније 1. 1. 2011. године овај пропис се изменио, те по садашњим прописима Вама

може да се снизи старосна граница само за три године, а не за пет како је било 2009. године. Пошто сада могу да се примене само прописи који су тренутно на снази, Ви ни сада не испуњавате услов за остваривање права на старосну пензију. Под условом да се садашњи пропис, тачније чл. 20 Закона о ПИО, не измени, Вама би право могло да се призна најраније када навршите 62 године живота. Оно што је добро, изменио се и пропис који се односи на прекид осигурања за предузетнике, по коме Ви нећете морати да, као 2009. године, прекинете осигурање да бисте остварили право на старосну пензију. Ово важи само за предузетнике, али не и за друге осигуранике.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ПРЕДВОРЈЕ ПРАВОСЛАВ- НЕ ЦРКВЕ (РУС.)	НАЗАДОВАЊЕ	ОСВРТИ УНАЗАД	НЕДЕЉНИ ЖЕНСКИ ЛИСТ	УКРАСНО ДУГМЕ	ЈЕДНА МОРСКА РИБА	ИСТАКНУТИ ДЕО ФАСАДЕ
ПРОСТРАН- СТВО							
УПРАВНИЦИ УНИВЕРЗИ- ТЕТА							
ЈЕДНОЧИНКА							
ПРЕРАЂИ- ВАЊЕ							
ЧЕШКИ ШАХИСТА, РИХАРД					ИМЕ ГЛУМЦА ПАБИНА НОВЧАНИ БОГАТАШИ		
СТАРО- РИМСКИ НОВЧИЋИ				ОЗНАКА ЗА МЕТАР ИГРА НА СРЕЂУ		ИНТЕНЗИТЕТ САКСОНИЈА (КРАЂЕ)	
СИМБОЛ ТИТАНА			КОМПОЗИТОР ФРАНЦ ОСТРВО ЈАДРАНА				
МОРСКИ ПАС							ПОДРХТА- ВАТИ
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	АКРОБАТА УКРАС НА РУЦИ						
СИМБОЛ ФОСФОРА		ПРОВИЗОРАН ЦРТЕЖ НАУЧНА УСТАНОВА					
СИМБОЛ РАДИЈУМА			ПРКОС СТАНОВНИК ЕВРОПСКЕ ДРЖАВЕ				
СМУЧКЕ						ОЗНАКА РАЗРЕДА ПРАВИТИ НЕКИ КВАР	
СТАНОВНИЦА ТАТАРИЈЕ							
ЗБИРКА СКАНДИН. КЊИЖЕВ- НОСТИ				ИНД. ВУН. ТКАНИНА ОПШТИНСКА ПОДРУЧЈА			
ЖЕНСКО ИМЕ					ИНИЦ. ПИСЦА ИСАКОВИЋА КАНАЛ У АЗИЈИ		
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	МУШКО ИМЕ РЕЧНА РИБА						ЋИРИЛИЦА (СКР)
РАНИЛИ БОСАНСКИ ПИСАЦ ЋАМИЛ							
ДОНЕТИ ЈАРЕ НА СВЕТ							
ДОТЕРИВАЊЕ НОКТИЈУ							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: трик, ав, разлочи, узваник, славија, уличар, спирати, тати, иј, ати, х, а, ри, хват, т, слам, остатак, вардар, анкетар, тратина, ие, и, тз, миња, л, пораста, а, а, ткр, кантина

Брана Николчић

Посејане мисли

Мој стандард не пада. Нема куд, од дна.

Не схватајте сиромаштво лично. Оно се лакше подноси кад га поделите са целом породицом!

Деца су наше највеће богатство – којег има све мање.

Живот је борба. Против сопствених и туђих слабости.

Нисам знао да и морал има очи све док нисам чуо:

„Богатство је заслепило његов морал“.

Неким писцима писање иде од руке, а неким од преписивања.

Некад су биле временске прилике, а сада неприлике.

Можемо ми и боље од мало новца, а много воље.

Историја је учитељица живота. А ми лоши ученици.

Написао је афоризам недеље, а ухапшен је у понедељак.

Невен Шијаков

(Х)уморне мисли

Некима је топло и лети и зими, а некима само лети.

Од свих клима најпријатнија нам је завичајна. Зато већина никуд не путује.

Људима се не може угодити. Зими хвале лето, а лети – зиму.

Зими штедим за летовање, а лети за зимовање. Зрно по зрно погача, за десетак година – накупиће се.

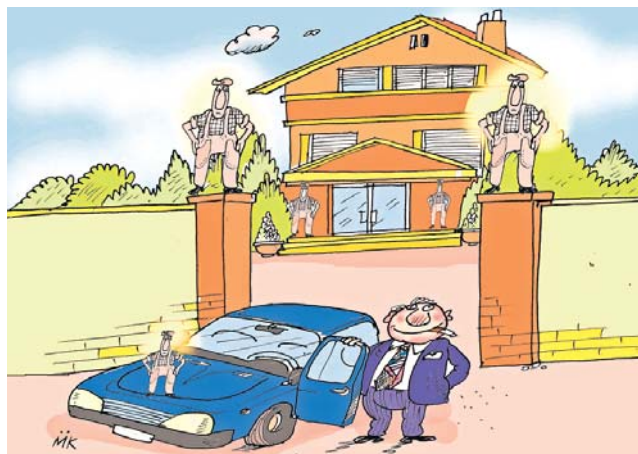
Већина грађана штеди на храни. Остали не маре ни за паре ни за линију.

Поскупљење струје нећемо ни осетити – почеће од августа, у жеку потрошње сунчеве енергије.

Редовно снабдевање струје имаћемо од 2015. године. Кад смо издржали два миленијума, издржаћемо још две године.

Квалитет одређује цену. То не важи за воће и поврће – лети је најбоље, а најјефтиније.

Витомир Теофиловић

Миленко Косановић

Да ли сте знали ...

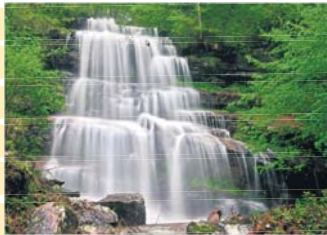
– да Панчићева оморика (*Picea omorica*) представља најпознатији српски ендем који је у свету присутан само у средњем току реке Дрине? Открио ју је Јосиф Панчић 1875. године.

– да је Врањска бања леčiliште са најтоплијом минералном водом у Европи? Вода температуре од 94° до чак 110°Ц, капацитета 140 литара у секунди, избија на површину земље из десетак извора.

– да цветање Тисе представља појаву изазвану размножавањем инсекта под називом тиски цвет (*Palingenia longicauda*), а ова појава је присутна у свега неколико река на свету?

– да у Србији постоји чак 76 водопада од којих се они на Старој планини сврставају у најлепше у Европи? Верује се да се у скоро неистраженој ди-

вљини ове планине крије још неколико њих, а у припреми је и опсежна монографија о водопадима Србије.

– да је по броју мостова и тунела и успону од 18 промила Шарганска осмица јединствена у Европи? Део шина који прави „осмицу“ дуг је само 2,7 километара, а због стрмог терена на целој траси има чак 22 тунела. Куриозитет је и то што на станици Јатаре, у планинском беспућу, нико никада није купио карту – ту нити је ко икада ушао, нити изашао из воза.

– да је данашња Сремска Митровица, некадашњи Сирмијум, свој врхунац доживела у трећем веку када је имала статус једне од четири престонице позног Римског царства?

– да је Капела мира у Сремским Карловцима прво место у историји на коме су се међународни преговори водили за округлим столом?

– да је слика фреске Белог анђела из манастира Милешева прва слика послата сателитском везом између Евро-

пе и Северне Америке 1963. године? Такође, слика је једно време коришћена и током емитовања сигнала у свемир у потрази за ванземаљским животом.

Доскоци

Памет је у Србији – мртав капитал.

Кријем коефицијент интелигенције. Плашим се да не покварим просек у својој фирми.

Кренули смо у светлу будућност, а онда нам се изгубио сваки траг.

Нема тог проблема који ми не можемо увећати.

Ко каже да смо мали народ? Па, има нас на свим континентима.

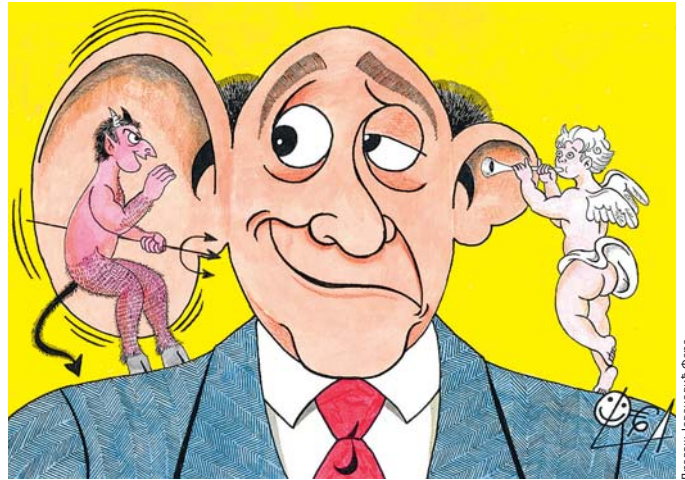
Некада су радници у својим фирмама радили опуштено. Данас су углавном – отпуштени.

Не идем у коцкарнице. Ја сам и живот промашио.

Лоше нам се пише. То су и неписмени прочитали.

Ми смо небески народ, који је изгубљен у свемиру.

Раде Ђерговић

Равнотежа

Истина када се сервира народу у малим дозама јако је делотворна.

Тамо где постоје многе истине, лажи је лако да се неопажено провуче.

Европа нам је најзад раширила руке. Само да не буде прејак стисак.

Имао сам духа. Зато су ми узели душу.

Корупција на све стране. Води се рачуна да сви буду заступљени.

Имам времена напретек. Моје време је одавно прошло.

Тече вода на све стране, а нама никако да капне.

Од два зла изабрао сам оба. Злу не требало.

Мутна вода све носи, али не и мутиводе.

Радивоје Јевтић Јенки

Вишак

Радници без посла су највише израђени.

Боље је бити мали сељак него велики малограђанин. Мали сељак је већи човек.

Захтеви радника су били на месту! Како остављени – тако нађени.

Радници су, углавном, слаби говорници, као и обрнуто.

Могу да раде на црно или у белом свету.

Не могу радници тек тако да постану вишак. Прво фирма мора да оде у мањак.

Разлика између послодаватеља и послодавитеља је већа него што то фонетски изгледа.

Да нам живи, живи рад! Требало би то бар певати, кад се већ не може радити.

Пити или не бити, или бити а не пити? Размислите о томе пре седања за волан.

Слободан Дучић